

ZARZĄDZENIE Nr 222/2026
WÓJTA GMINY OLSZANICA

z dnia 29 maja 2026 r.

w sprawie przedstawienia Raportu o stanie Gminy Olszanica za rok 2025.

Na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026.662 t.j.) **zarządzam, co następuje:**

§ 1.

Przedstawiam Raport o stanie Gminy Olszanica za rok 2025 stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Raport o stanie Gminy Olszanica podlega przedłożeniu Radzie Gminy Olszanica oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Olszanica.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJT GMINY OLSZANICA

(-)mgr inż. Krzysztof Zapala

GMINA
OLSZANICA



RAPORT O STANIE GMINY OLSZANICA

2025



38-722 Olszanica 81



tel. 13 461 70 45



gmina@olszanica.pl



www.gminaolszanica.pl

Spis treści

WSTĘP	4
1. WŁADZE GMINY OLSZANICA.....	5
1.1. Rada Gminy Olszanica.....	5
1.1.1. Uchwały Rady Gminy Olszanica	6
1.2. Położenie Gminy Olszanica	12
1.2.1. Struktura i powierzchnia sołectw na terenie Gminy Olszanica	14
1.2.2. Struktura Gruntów Gminy Olszanica	15
1.2.3. Demografia	16
1.2.4. Przyrost naturalny na terenie Gminy Olszanica	18
1.2.5. Saldo migracji.....	20
2. BUDŻET GMINY OLSZANICA	22
2.1. Dochody.....	22
2.2. Wydatki.....	28
2.3. Zadłużenie Gminy Olszanica	31
3. OŚWIATA W GMINIE OLSZANICA.....	32
3.1. Analiza demograficzna	33
4. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	42
4.1. Dokumenty regulujące funkcjonowanie GOPSu	42
4.2. Charakterystyka Gminy	43
4.3. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej.....	44
4.4. Realizacja zadań zleconych z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych 800+ (koordynacja), dodatków związanych z sytuacją na rynku paliw.....	48
4.5. Realizacja Karty Dużej Rodziny.....	49
4.6. Realizacja zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadań określonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny za 2024 rok oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań na 2025 rok	49
4.7. Działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego w Olszanicy, realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar przemocy w rodzinie	50
4.8. Ochrona zdrowia.....	50
5. WYDARZENIA W GMINIE OLSZANICA	52
6. GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	60
7. SPORT I TURYSTYKA.....	64
8. ZABYTKI.....	66
9. ŚRODOWISKO	67
10. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA W GMINIE OLSZANICA.....	72
11. SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	73
12. ZEBRANIA WIEJSKIE.....	74

Niniejszy dokument opracowany przez:

Wioletta Rudiak – podinspektor Urzędu Gminy Olszanica

Aleksandra Dul-Romanek - Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Olszanicy

Materiały do opracowania Raportu o stanie Gminy Olszanica zostały przekazane przez pracowników oraz Kierowników Gminnych Jednostek Organizacyjnych Urzędu Gminy Olszanica.

Szanowni Państwo,

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt Gminy Olszanica przedstawia Raport o stanie Gminy Olszanica za 2025 rok.

Raport został przygotowany w celu przedstawienia mieszkańcom oraz Radzie Gminy Olszanica najważniejszych informacji dotyczących działalności samorządu w 2025 roku. Dokument stanowi podsumowanie działań podejmowanych przez Gminę Olszanica w zakresie realizacji polityk, programów, strategii oraz uchwał Rady Gminy.

W opracowaniu zawarto informacje dotyczące funkcjonowania Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych, realizowanych inwestycji, sytuacji finansowej gminy, działań społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i infrastrukturalnych. Raport prezentuje również najważniejsze przedsięwzięcia oraz efekty działań podejmowanych na rzecz mieszkańców i rozwoju lokalnej wspólnoty.

Celem dokumentu jest zapewnienie przejrzystości działań samorządu oraz stworzenie kompleksowego obrazu sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej Gminy Olszanica w 2025 roku.

Miniony rok był czasem dalszej realizacji inwestycji oraz działań służących poprawie jakości życia mieszkańców. Dzięki zaangażowaniu samorządu, pracowników jednostek organizacyjnych, radnych, sołtysów oraz mieszkańców możliwa była kontynuacja wielu ważnych przedsięwzięć wpływających na rozwój gminy.

Gmina Olszanica pozostaje miejscem opartym na współpracy, odpowiedzialności i wspólnym działaniu na rzecz lokalnej społeczności. Wierzimy, że podejmowane inicjatywy i konsekwentna realizacja przyjętych celów będą nadal sprzyjały dalszemu rozwojowi naszej gminy oraz budowaniu bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców.

Z wyrazami szacunku,

WÓJT GMINY OLSZANICA

(-mgr inż. Krzysztof Zapala

Olszanica, dnia 29 maja 2026 roku

1. Władze Gminy Olszanica

Gminę Olszanica reprezentuje Wójt – mgr inż. Krzysztof Zapała, który wykonuje uchwały Rady Gminy, realizuje zadania gminy wynikające z przepisów prawa oraz nadzoruje bieżące sprawy gminy. Wójt Gminy Olszanica wykonuje swoje zadania we współpracy z Zastępcą Wójta Gminy – dr Robertem Petką, który jednocześnie pełni funkcję Sekretarza Gminy.

Natomiast zakres zadań związanych z gospodarką finansową Gminy Olszanica oraz realizacja budżetu należy do Skarbnika Gminy – mgr Patrycji Jajko.

1.1. RADA GMINY OLSZANICA

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy, która rozpatruje i rozstrzyga w formie uchwał wszystkie sprawy pozostające w jej kompetencjach.

W 2025 r. władza uchwałodawcza sprawowana była przez 15 Radnych Rady Gminy Olszanica, a funkcję Przewodniczącego Rady pełnił Pan Tadeusz Darosz.

Funkcje pełnione przez Radnych Rady Gminy Olszanica w kadencji 2024-2029

L.p.	Imię i nazwisko	Pełniona funkcja w kadencji 2024-2029
1	Tadeusz Darosz	Przewodniczący Rady Gminy Członek Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym
2	Radosław Kunach	Wiceprzewodniczący Rady Gminy Członek Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym
3	Ryszard Czerniga	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
4	Piotr Dendura	Członek Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym Członek Komisji Spraw Oświatowych, Społecznych i Obywatelskich
5	Piotr Dobrowolski	Członek Komisji Rewizyjnej Członek Komisji Spraw Oświatowych, Społecznych i Obywatelskich
6	Bogdan Jakiel	Członek Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska
7	Aleksandra Konik	Członek Komisji Spraw Oświatowych, Społecznych i Obywatelskich Członek Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska
8	Wiesław Konik	Przewodniczący Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym Członek Komisji Spraw Oświatowych, Społecznych i Obywatelskich
9	Jan Kozicki	Członek Komisji Rewizyjnej

		Członek Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska
10	Mateusz Leszczak	Członek Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym Członek Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska
11	Michał Neroj	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Członek Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym
12	Jan Ogorzały	Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
13	Justyna Ostrowska	Członek Komisji Spraw Oświatowych, Społecznych i Obywatelskich Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
14	Piotr Sędzimir	Członek Komisji Rewizyjnej Członek Komisji Spraw Oświatowych, Społecznych i Obywatelskich
15	Teresa Skarbińska	Przewodnicząca Komisji Spraw Oświatowych, Społecznych i Obywatelskich Członek Komisji Budżetu i Gospodarki Mieniem Komunalnym

1.1.1. UCHWAŁY RADY GMINY OLSZANICA

W 2025 roku Rada Gminy Olszanica zbierała się na 15 sesjach.

W tym czasie radni podjęli 97 uchwał, co przedstawiamy poniżej.

Uchwały podjęte na XI sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 30 stycznia 2025 r. w sprawie:

- 1) XI/67/2025 zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Olszanica na 2025 rok,**
- 2) XI/68/2025 udzielenia dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (Parafia Rzymsko-Katolicka w Uhercach Mineralnych),**
- 3) XI/69/2025 udzielenia dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (Parafia Rzymsko-Katolicka w Olszaniczy),**
- 4) XI/70/2025 udzielenia dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (Parafia Rzymsko-Katolicka w Myczkowcach – kościół filialny w Zwierzyniu),**
- 5) XI/71/2025 organizacji wspólnej obsługi finansowo - księgowej, administracyjnej i organizacyjnej dla samorządowych jednostek organizacyjnych Gminy Olszanica,**

- 6) **XI/72/2025** zmiany Uchwały Nr IV/23/2024 Rady Gminy Olszanica z dnia 18 lipca 2024 r. w sprawie przeznaczenia mienia zlikwidowanej jednostki budżetowej CIS Gminy Olszanica z/s w Stefkowej,
- 7) **XI/73/2025** ustalenia wysokość i ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych,
- 8) **XI/74/2025** uchwalenia Planów Pracy Stałych Komisji Rady Gminy Olszanica na 2025 rok,
- 9) **XI/75/2025** przyjęcia Planu Pracy Rady Gminy Olszanica na 2025 rok,
- 10) **XI/76/2025** ustalenia zasad i kryteriów rekrutacji do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych „0” oraz do szkół podstawowych dla których organem prowadzącym jest Gmina Olszanica,
- 11) **XI/77/2025** utworzenia i przystąpienia Gminy Olszanica do Spółdzielni Energetycznej.

Uchwały podjęte na XII sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie:

- 1) **XII/78/2025** zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Olszanica na 2025 rok,
- 2) **XII/79/2025** zaciągnięcia przez Gminę Olszanica zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy,
- 3) **XII/80/2025** rozpatrzenia petycji dotyczącej pomocy w likwidacji nadal trwającego systemu komunistycznego, zarządzanego przez nielegalnie działające organizacje partyjne i sędziowskie oraz o podjęcie współpracy z UCiDK, w celu wprowadzenia ładu konstytucyjnego, tak aby Naród Polski mógł sprawować władzę bezpośrednio zgodnie z art. 4 KRP,
- 4) **XI/81/2025** nabycie nieruchomości gruntowych (dz. nr: 371/1, 372/1, 375/1 w miejscowości Stefkowa),
- 5) **XII/82/2025** wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym nieruchomości położonej w miejscowości Olszanica,
- 6) **XII/83/2025** wyrażenia zgody na wydłużenie terminu obowiązywania umowy dzierżawy (dz. nr 12 w miejscowości Rudenka),
- 7) **XII/84/2025** programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Olszanica na 2025 rok.

Uchwały podjęte na XIII sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 5 maja 2025 r. w sprawie:

- 1) **XIII/85/2025** uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Olszanica,
- 2) **XIII/86/2025** zmiany Uchwały budżetowej Gminy Olszanica na rok 2025,
- 3) **XIII/87/2025** przekazania petycji według właściwości,
- 4) **XIII/88/2025** określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych,

- 5) **XIII/89/2025** wyrażenia zgody na wydłużenie terminu obowiązywania umowy dzierżawy (w m. Orelec),
- 6) **XIII/90/2025** wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przejazdu i przechodu (w m. Rudenka),
- 7) **XIII/91/2025** wyrażenia zgody na poddzierżawę gruntu (w m. Wańkowa).

Uchwały podjęte na XIV sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 9 czerwca 2025 r. w sprawie:

- 1) **XIV/92/2025** zmiany uchwały budżetowej Gminy Olszanica na rok 2025,
- 2) **XIV/93/2025** uchylenia uchwały nr XLIX/380/2022 Rady Gminy Olszanica z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Turystyczne Bieszczady” na lata 2022-2030,
- 3) **XIV/94/2025** wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w celu przygotowania i realizacji Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Partnerstwa Turystyczne Bieszczady na lata 2025-2030,
- 4) **XIV/95/2025** przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Partnerstwa Turystyczne Bieszczady na lata 2025-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii, w tym trybu konsultacji,
- 5) **XIV/96/2025** nabycia działek gruntowych (w m. Stefkowa nr 820/5, 820/7, 820/8),
- 6) **XIV/97/2025** programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Olszanica na 2025 rok,
- 7) **XIV/98/2025** sprzedaży nieruchomości gruntowej (m. Wańkowa działka nr 212/4).

Uchwały podjęte na XV sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 17 czerwca 2025 r. w sprawie:

- 1) **XV/99/2025** udzielenia Wójtowi Gminy Olszanica wotum zaufania,
- 2) **XV/100/2025** zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego instytucji kultury – Gminnej Biblioteki Publicznej w Olszanicy za 2024 r.,
- 3) **XV/101/2025** zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2024 rok wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Olszanica,
- 4) **XV/102/2025** udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Olszanica za 2024 rok,
- 5) **XV/103/2025** ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Olszanica.

Uchwały podjęte na XVI sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 30 czerwca 2025 r. w sprawie:

- 1) **XVI/104/2025** zmiany uchwały budżetowej Gminy Olszanica na rok 2025,
- 2) **XVI/105/2025** wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Olszanicą, a Skarbem Państwa – Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie,
- 3) **XVI/106/2025** wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym nieruchomości położonej w miejscowości Olszanica,

4) **XVI/107/2025** uchylenia uchwały nr XIV/93/2025 Rady Gminy Olszanica z dnia 9 czerwca 2025 r. w sprawie uchylenia uchwały nr XLIX/380/2022 Rady Gminy Olszanica z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Turystyczne Bieszczady” na lata 2022-2030,

5) **XVI/108/2025** uchylenia uchwały nr XLIX/380/2022 Rady Gminy Olszanica z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego „Turystyczne Bieszczady” na lata 2022-2030,

6) **XVI/109/2025** uchylenia uchwały nr XIV/95/2025 Rady Gminy Olszanica z dnia 9 czerwca 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Partnerstwa Turystyczne Bieszczady na lata 2025–2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii, w tym trybu konsultacji,

7) **XVI/110/2025** nabycia nieruchomości gruntowych.

Uchwały podjęte na XVII sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 1 sierpnia 2025 r. w sprawie:

1) **XVII/111/2025** zmiany uchwały budżetowej Gminy Olszanica na rok 2025,

2) **XVII/112/2025** wyrażenia zgody na zawarcie umowy z Samorządem Województwa Podkarpackiego w celu utworzenia użytkowego skansenu kolejowego,

3) **XVII/113/2025** wprowadzenia zmian do Statutu Gminy Olszanica,

4) **XVII/114/2025** nabycia działki gruntowej (działka nr 242/4 w m. Rudenka),

5) **XVII/115/2025** wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości położonych w miejscowości Wańkowa,

6) **XVII/116/2025** wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości położonych w miejscowości Uhercach Mineralnych,

7) **XVII/117/2025** sprzedaży nieruchomości gruntowej (działka nr 21 w m. Orelec).

Uchwały podjęte na XVIII sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 1 września 2025 r. w sprawie:

1) **XVIII/118/2025** zmiany uchwały budżetowej Gminy Olszanica na rok 2025.

Uchwały podjęte na XIX sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 12 września 2025 r. w sprawie:

1) **XIX/119/2025** uchwalenia wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Olszanica,

2) **XIX/120/2025** zmiana uchwały budżetowej Gminy Olszanica na rok 2025,

3) **XIX/121/2025** przyjęcia Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Partnerstwa Turystyczne Bieszczady na lata 2025-2030

4) **XIX/122/2025** rozpatrzenia petycji o przyjęcie przez Radę Gminy Olszanica uchwały w sprawie ograniczenia zagrożeń dla ludzi, mienia i środowiska z użyciem pojazdów silnikowych dla celów rekreacyjnych,

5) **XIX/123/2025** nabycia działki gruntowej (nr 700/3 w m. Uherce Mineralne).

6) XIX/124/2025 wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Olszanica do projektu i podpisanie umowy o partnerstwie dotyczącej określenia zasad współpracy na rzecz wspólnej realizacji projektu partnerskiego pn.: „Bieszczadzki Szlak Caravanningowy”,

7) XIX/125/2025 wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Olszanica,

8) XIX/126/2025 określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

9) XIX/127/2025 wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Olszanica do projektu i podpisanie umowy o partnerstwie dotyczącej określenia zasad współpracy na rzecz wspólnej realizacji projektu partnerskiego pn.: „BIESZCZAD.ski Wańkowa – zimowa wizytówka województwa podkarpackiego”.

Uchwały podjęte na XX sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 30 września 2025 r. w sprawie:

1) XX/128/2025 uchwalenia wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Olszanica,

2) XX/129/2025 zmiana uchwały budżetowej Gminy Olszanica na rok 2025,

3) XX/130/2025 skorzystania z przysługującego Gminie Olszanica prawa pierwokupu,

4) XX/131/2025 zmiany Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Olszanicach.

Uchwały podjęte na XXI sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 13 października 2025 r. w sprawie:

1) XXI/132/2025 zmian w budżecie Gminy Olszanica na rok 2025,

2) XXI/133/2025 zaciągnięcia przez Gminę Olszanica zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy,

3) XXI/134/2025 przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Olszanica 2032+,

4) XXI/135/2025 wyrażenia zgody na wydłużenie terminu obowiązywania umowy dzierżawy,

5) XXI/136/2025 wyrażenia zgody na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym nieruchomości położonej w miejscowości Olszanica.

Uchwały podjęte na XXII sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 21 października 2025 r. w sprawie:

1) XXII/137/2025 uchwalenia wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Olszanica,

2) XXII/138/2025 zmian w budżecie Gminy Olszanica na rok 2025.

Uchwały podjęte na XXIII sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 21 listopada 2025 r. w sprawie:

1) XXIII/139/2025 uchwalenia Wieloletniej prognozy Finansowej Gminy Olszanica

2) XXIII/140/2025 zmian w budżecie Gminy Olszanica na rok 2025,

3) XXIII/141/2025 wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego spółki z o.o. - Przedsiębiorstwo Rozwoju Infrastruktury Gminy Olszanica (PRI) z siedzibą w Wańkowej,

4) XXIII/142/2025 ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,

5) XXIII/143/2025 określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych,

- 6) XXIII/144/2025 *ustalenia dopłat dla odbiorców zbiorowego odprowadzania ścieków,*
- 7) XXIII/145/2025 *wyrażenia zgody na oddanie w dzierżawę nieruchomości w trybie bezprzetargowym (Wańkowa),*
- 8) XXIII/146/2025 *nabycia nieruchomości gruntowych (Rudenka),*
- 9) XXIII/147/2025 *wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości w trybie bezprzetargowym (Olszanica),*
- 10) XXIII/148/2025 *wyrażenie zgody na ustanowienie odpłatnej służebności gruntowej (Olszanica),*
- 11) XXIII/149/2025 *wystąpienia Gminy Olszanica ze Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza,*
- 12) XXIII/150/2025 *uchwalenia „Programu współpracy Gminy Olszanica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2026”,*
- 13) XXIII/151/2025 *powierzenia Bieszczadzkiemu Związkowi Komunikacyjnemu prowadzenia zadania publicznego związanego z zapewnieniem bezpłatnego transportu i opieki dzieci do szkół i przedszkoli, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe na terenie Gminy Olszanica w 2026 r.*

Uchwały podjęte na XXIV sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 8 grudnia 2025 r. w sprawie:

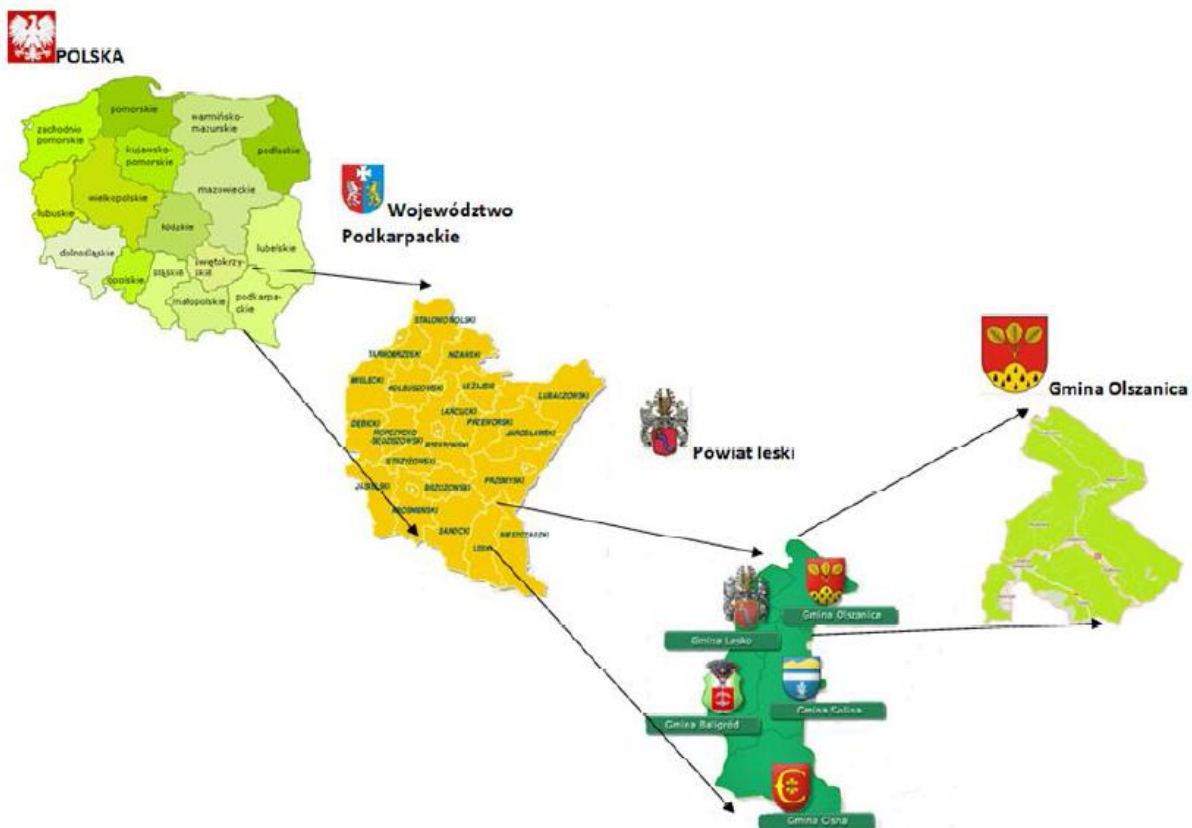
- 1) XXIV/152/2025 *zmian w budżecie Gminy Olszanica na rok 2025,*
- 2) XXIV/153/2025 *nabycia nieruchomości (działka nr 700/5 w Uhercach Mineralnych),*
- 3) XXIV/154/2025 *nabycia nieruchomości (działka nr 700/6 w Uhercach Mineralnych),*
- 4) XXIV/155/2025 *nabycia nieruchomości (działka nr 700/7 w Uhercach Mineralnych),*
- 5) XXIV/156/2025 *nabycia nieruchomości (działka nr 700/8 w Uhercach Mineralnych),*
- 6) XXIV/157/2025 *nabycia nieruchomości (działka nr 700/9 w Uhercach Mineralnych).*

Uchwały podjęte na XXV sesji Rady Gminy Olszanica z dnia 23 grudnia 2025 r. w sprawie:

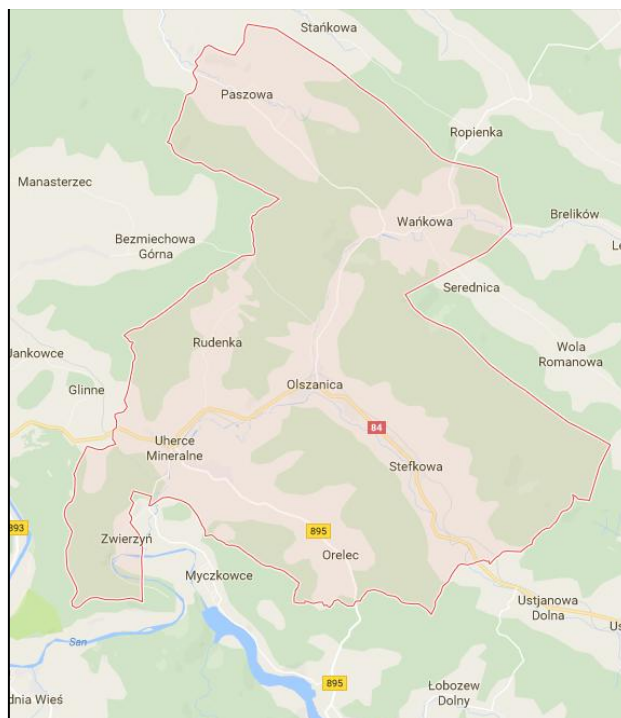
- 1) XXV/158/2025 *ws. przyjęcia Uchwały Budżetowej Gminy Olszanica na 2026 rok,*
- 2) XXV/159/2026 *uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Olszanica na lata 2026-2034,*
- 3) XXV/160/2025 *ws. uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Olszanica,*
- 4) XXV/161/2025 *ws. zmian w budżecie Gminy Olszanica na rok 2025*
- 5) XXV/162/2025 *ws. udzielenia dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanych do rejestru zabytków lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków,*
- 6) XXV/163/2025 *ws. określenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Wójta Gminy Olszanica.*

1.2. POŁOŻENIE GMINY OLSZANICA

Gmina Olszanica jest jednostką administracyjną o statusie gminy wiejskiej, podzieloną na osiem Sołectw: Olszanica, Orelec, Paszowa, Rudenka, Stefkowa, Uherce Mineralne, Wańkowa, Zwierzyń. Całkowita powierzchnia Gminy Olszanica wynosi 9 355 ha, co sprawia że jest ona najmniejszą terytorialnie gminą powiatu leskiego. Graniczy z Gminami: Lesko, Solina, Ustrzyki Dolne oraz z położoną w powiecie sanockim gminą Tyrawa Wołoska.



Lokalizacja gminy Olszanica na tle kraju, województwa i powiatu.



Granice administracyjne gminy Olszanica.

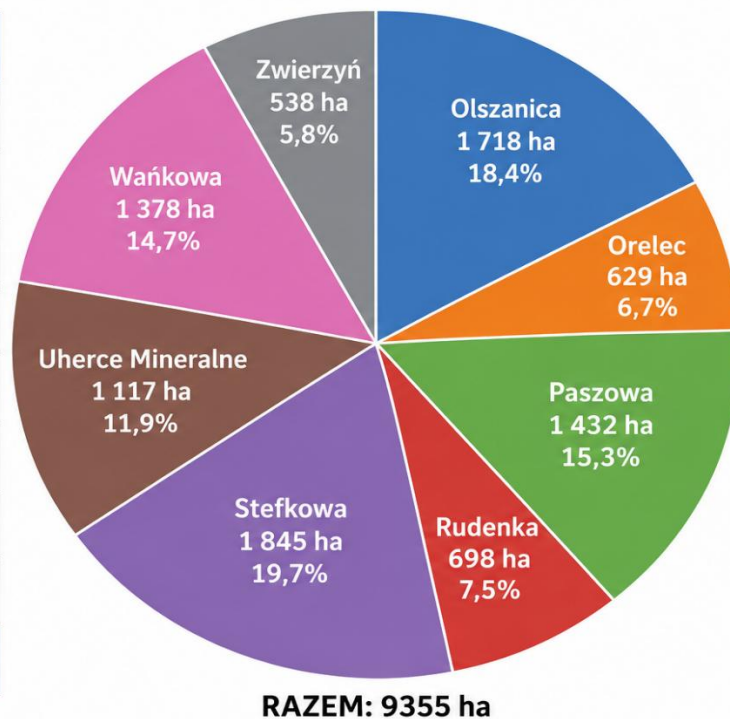
Istniejący na terenie gminy podział obszaru na sołectwa, zaprezentowany został na poniższej mapie.



Podział obszaru Gminy Olszanica na sołectwa.

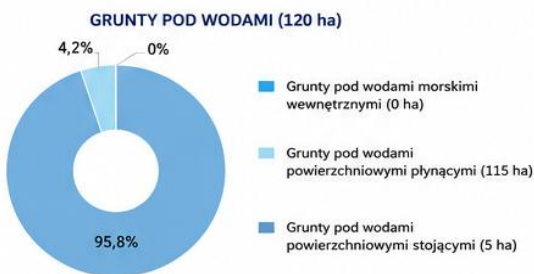
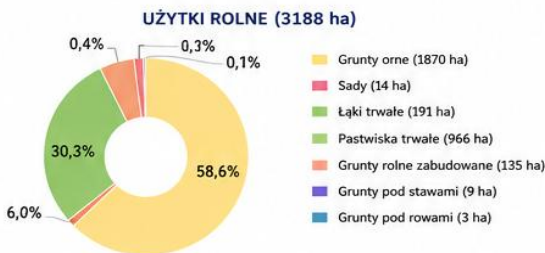
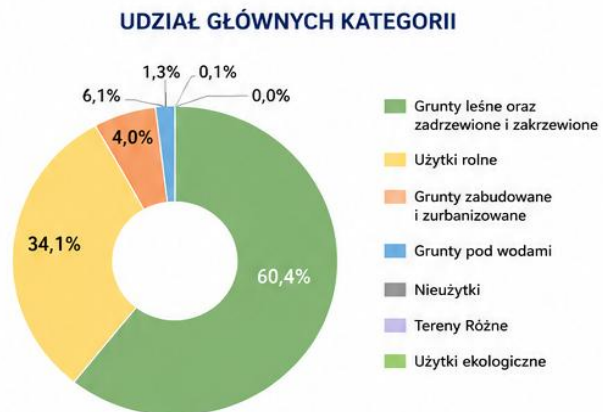
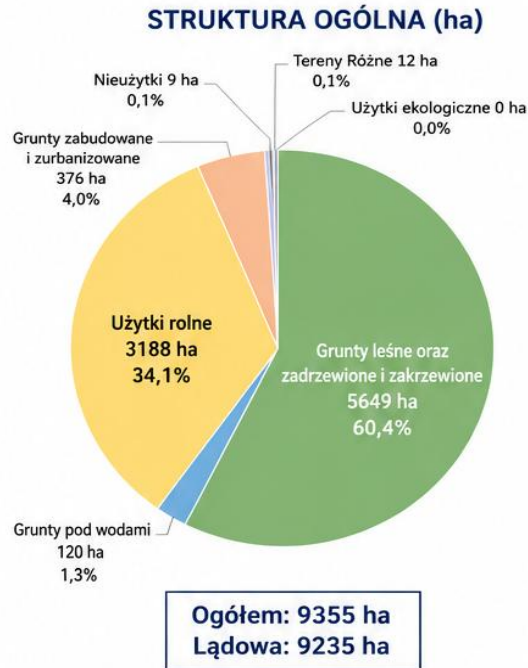
1.2.1. STRUKTURA I POWIERZCHNIA SOŁECTW NA TERENIE GMINY OLSZANICA

Sołectwo	Powierzchnia [ha]
Olszanica	1 718
Orelec	629
Paszowa	1 432
Rudenska	698
Stefkowa	1 845
Uherce Mineralne	1 117
Wańkowa	1 378
Zwierzyń	538
RAZEM	9355



1.2.2. STRUKTURA GRUNTÓW GMINY OLSZANICA

Powierzchnia		Powierzchnia [ha]
Ogółem		9355
Łądowa		9235
Użytki rolne	Razem	3188
	Grunty orne	1870
	Sady	14
	Łąki trwałe	191
	Pastwiska trwałe	966
	Grunty rolne zabudowane	135
	Grunty pod stawami	9
	Grunty pod rowami	3
	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Razem
Lasy	5190	
Grunty zadrzewione i zakrzewione	459	
Grunty pod wodami	Razem	120
	Grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi	0
	Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	115
	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	5
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Razem	376
	Tereny mieszkaniowe	22
	Tereny przemysłowe	10
	Tereny inne zabudowane	31
	Grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny zurbanizowane niezabudowane	0
	Tereny rekreacji i wypoczynku	10
	Tereny komunikacyjne - drogi	234
	Tereny komunikacyjne - kolejowe	68
	Tereny komunikacyjne - inne	0
	Użytki kopalne	1
	Użytki ekologiczne	0
Nie użytki	9	
Tereny Różne	12	



Przeważająca część powierzchni Gminy Olszanica zagospodarowana jest jako tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione (61%). Około 1/3 powierzchni Gminy to użytki rolne. Najmniejszy udział w strukturze gruntów mają obszary zabudowane i zurbanizowane (4%) oraz tereny pod wodami (1%).

1.2.3. DEMOGRAFIA

Stan ludności na terenie Gminy Olszanica na dzień 31.12.2025r.

ZAMELDOWANIA NA POBYT STAŁY

Lp.	Nazwa Miejscowości	Kobiety	Mężczyźni	Liczba mieszkańców wg ewidencji ludności
1.	Olszanica	600	511	1111
2.	Orelec	223	220	443
3.	Paszowa	169	186	355
4.	Rudenska	184	184	368
5.	Stefkowa	291	290	581
6.	Uherce Mineralne	626	607	1233
7.	Wańkowa	177	202	379
8.	Zwierzyn	137	122	259
	Razem	2407	2322	4729

ZAMELDOWANIA NA POBYT CZASOWY

Lp.	Nazwa Miejscowości	Kobiety	Mężczyźni	Liczba mieszkańców wg ewidencji ludności
1.	Olszanica	10	14	24
2.	Orelec	3	4	7
3.	Paszowa	0	1	1
4.	Rudenska	9	0	9
5.	Stefkowa	4	1	5
6.	Uherce Mineralne	8	7	15
7.	Wańkowa	1	1	2
8.	Zwierzyn	2	1	3
	Razem	37	29	66

Stan ludności na terenie Gminy Olszanica na dzień 31.12.2025r.

URODZENIA

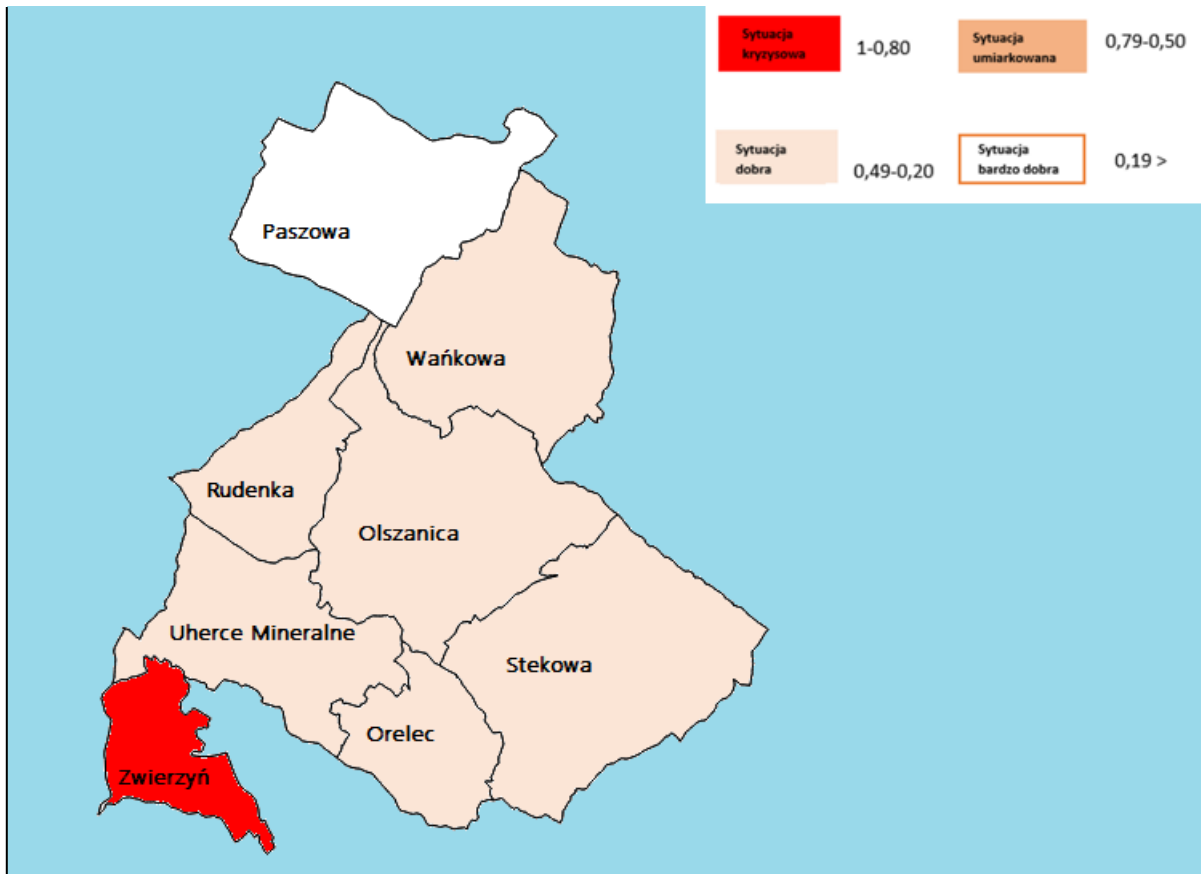
Lp.	Nazwa Miejscowości	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
1.	Olszanica	2	2	4
2.	Orelec	1	1	2
3.	Paszowa	3	2	5
4.	Rudenska	0	0	0
5.	Stefkowa	0	0	0
6.	Uherce Mineralne	1	1	2
7.	Wańkowa	2	0	2
8.	Zwierzyń	2	1	3
	Razem	11	7	18

Stan ludności na terenie Gminy Olszanica na dzień 31.12.2025r.

ZGONY

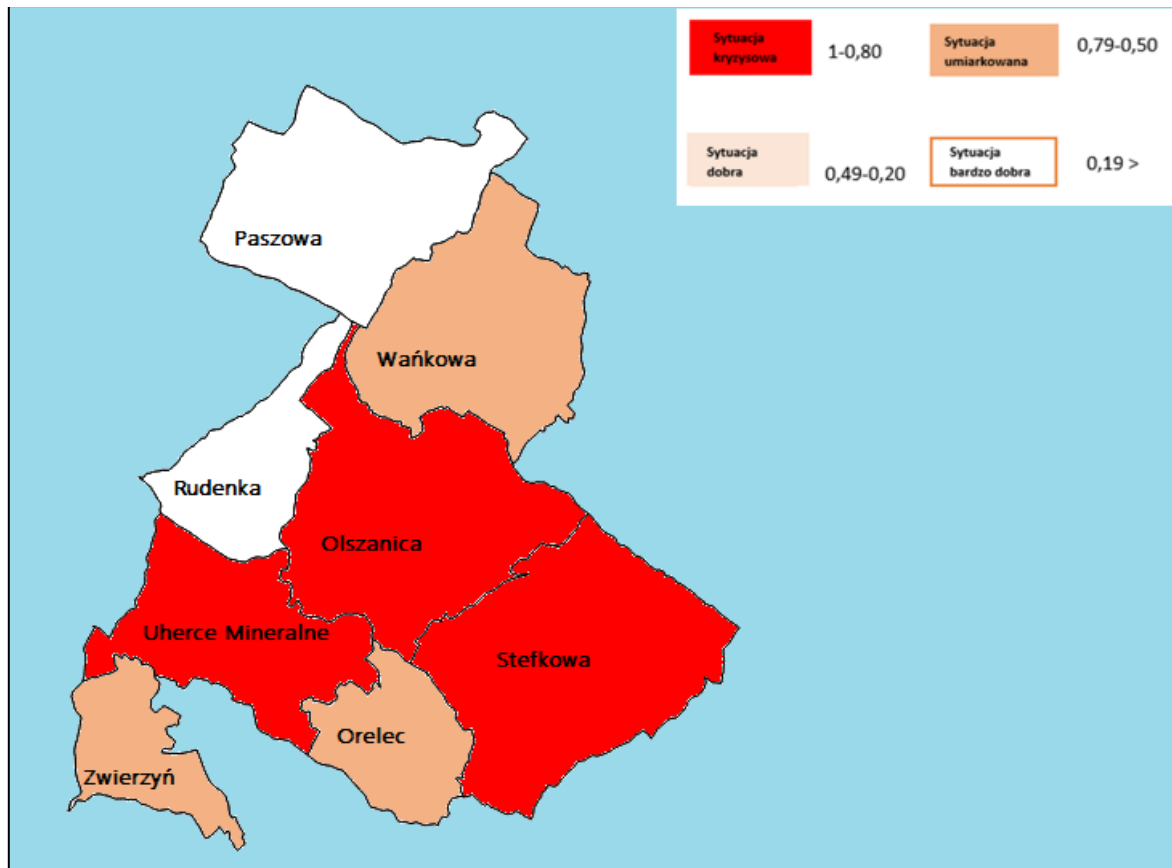
Lp.	Nazwa Miejscowości	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
1.	Olszanica	3	10	13
2.	Orelec	2	5	7
3.	Paszowa	0	2	2
4.	Rudenska	2	3	5
5.	Stefkowa	3	2	5
6.	Uherce Mineralne	7	10	17
7.	Wańkowa	2	4	6
8.	Zwierzyń	2	1	3
	Razem	21	37	58

1.2.4. PRZYROST NATURALNY NA TERENIE GMINY OLSZANICA



Prezentacja przestrzenna wskaźnika – przyrost naturalny na 100 mieszkańców sołectwa.

Analizując przebieg zmian demograficznych na terenie Gminy Olszanica, można zauważyć stały wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na problem starzenia się społeczeństwa. Szczególnie istotnymi wskaźnikami z punktu widzenia możliwości rozwojowych gmin są wskaźniki obrazujące strukturę wiekową ich mieszkańców. Najważniejszym z nich jest wskaźnik ukazujący stopień starzenia się lokalnych społeczności, którego miernikiem jest stosunek osób w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym – kobiety po 60 roku życia i mężczyźni po 65 roku życia) do liczby osób w wieku produkcyjnym (kobiety w przedziale wiekowym 18-59 lat, mężczyźni w wieku 18-64 lat).



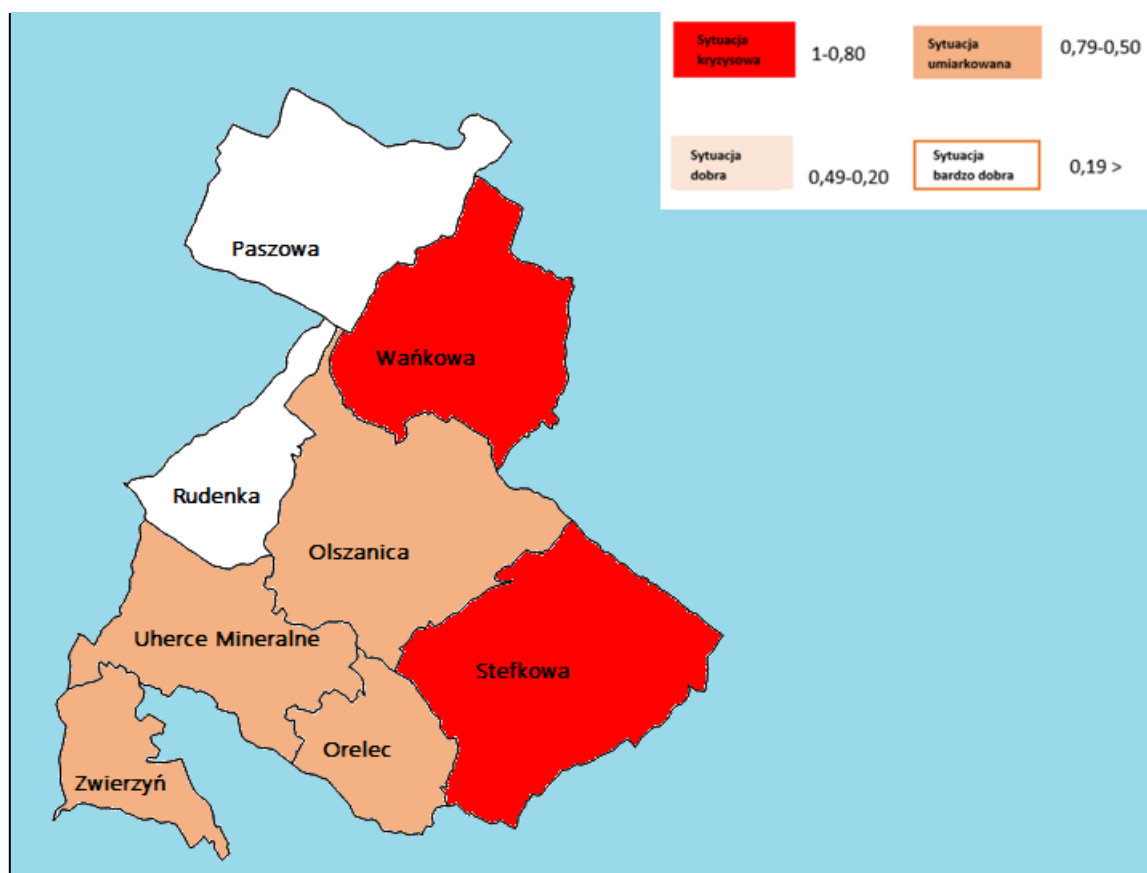
Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa.

Największe nasilenie wskaźnika związanego z liczbą mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym miało miejsce na terenie sołectwa Olszanica, Uherce Mineralne i Stefkowa.

1.2.5. SALDO MIGRACJI

Najczęstszym powodem odpływu ludności z gminy Olszanica jest migracja zarobkowa. Migracja zarobkowa to zjawisko społeczne, które jest jednym z przejawów poszukiwania przez ludzi lepszych warunków zaspokajania własnych potrzeb i realizacji aspiracji życiowych.

Na terenie gminy Olszanica obserwuje się migracje na krótkich dystansach - ze wsi do miast oraz migracje długodystansowe do państw bogatych, często przeradzające się w migracje trwałe.



Prezentacja przestrzenna wskaźnika – saldo migracji na 100 mieszkańców sołectwa.

Przedstawione saldo migracji nie obrazuje do końca realnych problemów gminy w tym zakresie. Wysoka liczba młodych osób wyjeżdża bowiem z terenu gminy nie wymeldowując się. W związku z tym istnieje problem z precyzyjnym określeniem zjawiska. Największy odsetek osób emigrujących z terenu gminy stanowią osoby młode, których ogromny potencjał, przedsiębiorczość, dynamika, energia czy wreszcie zwykła życiowa zaradność, mogłyby stanowić bezcenną wręcz wartość dodaną dla rozwoju naszej wspólnoty lokalnej. Chociaż tendencja ta jest charakterystyczna dla niemal wszystkich miejscowości województwa podkarpackiego, to jednak jej zahamowanie stanowić powinno jedno z największych wyzwań dla samorządu Gminy Olszanica w wielu kolejnych latach. Dlatego właśnie dotychczasowa dbałość o każdego z przedsiębiorców prowadzących działalność na

terenie gminy oraz tworzących tutaj miejsca pracy musi zostać utrzymana, a dodatkowo powinny zostać podjęte jeszcze bardziej intensywne działania, zmierzające do tworzenia dobrych warunków, atmosfery oraz klimatu do funkcjonowania kolejnych przedsięwzięć sprzyjających właściwemu otoczeniu biznesu.

Część z takich właśnie działań przedstawiona została w przyjętym przez Radę Gminy Olszanica Lokalnym Programie Rewitalizacji. Nie ulega chyba żadnej wątpliwości fakt, iż tylko kolejne miejsca pracy oraz dobre warunki do założenia własnej działalności gospodarczej mogą powstrzymać wyjazdy młodych ludzi, którzy w ten sposób szukają godnych warunków do dalszego życia.

Drugą, równie niekorzystną stroną wzmożonej emigracji z terenu gminy młodych ludzi stanowi problem ludzi starszych, którzy w ten sposób pozbawieni zostają opieki najbliższych. Zjawisko to jest coraz bardziej zauważalne i powinno znaleźć się w kręgu jeszcze baczniejszego zainteresowania samorządu lokalnego. Aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym osób w wieku poprodukcyjnym powinna być realizowana przez promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej.

Przede wszystkim chodzi o wzmacnianie różnych form samoorganizacji, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne są także działania wspierające więzi międzypokoleniowe i poczucie odpowiedzialności młodszych pokoleń za osoby starsze z otoczenia rodzinnego i sąsiedzkiego. Istniejąca sytuacja stanowi wyzwanie związane z zapewnieniem mieszkańcom w wieku poprodukcyjnym dostępu do wysokiej jakości usług (szczególnie społecznych i zdrowotnych) oraz przestrzeni dostosowanej do ich potrzeb i stwarzającej im odpowiednie warunki do godnego spędzenia jesieni życia.

2. Budżet Gminy Olszanica

2.1. DOCHODY

DOCHODY OGÓŁEM:

57 035 934,66 zł

wykonane w 2025 r.

+51,35%

do roku 2024

DOCHODY OGÓŁEM NA MIESZKAŃCA:

11 899,84 zł

wykonane w 2025 r.

+52,49%

do roku 2024

DOCHODY BIEŻĄCE NA MIESZKAŃCA:

6 998,88 zł

Wartość wskazuje na poziom transferów bieżących do budżetu.

DOCHODY MAJĄTKOWE NA MIESZKAŃCA:

4 900,97 zł

Wartość wskazuje na skuteczność działań
w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje.

DOCHODY WŁASNE NA MIESZKAŃCA:

3 952,40 zł

Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki
i poziom elastyczności budżetu.

DOCHODY UNIJNE NA MIESZKAŃCA:

967,44 zł

Wartość wskazuje na aktywność jednostki
w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Najważniejszym źródłem dochodów Gminy Olszanica w 2025 roku były środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych. Wpływy w kwocie 13 691 557,38 zł stanowiły 24,01% wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na 73,53% wszystkich wpływów.

Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Olszanica w 2025 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 10 582 443,99 zł i generowały 18,55% wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw oraz wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze, wykonane odpowiednio w wysokości 3 412 749,85 zł, 1 421 421,81 zł i 893 176,26 zł.

Wykres 1: 10 głównych źródeł dochodów Gminy Olszanica w 2025 roku

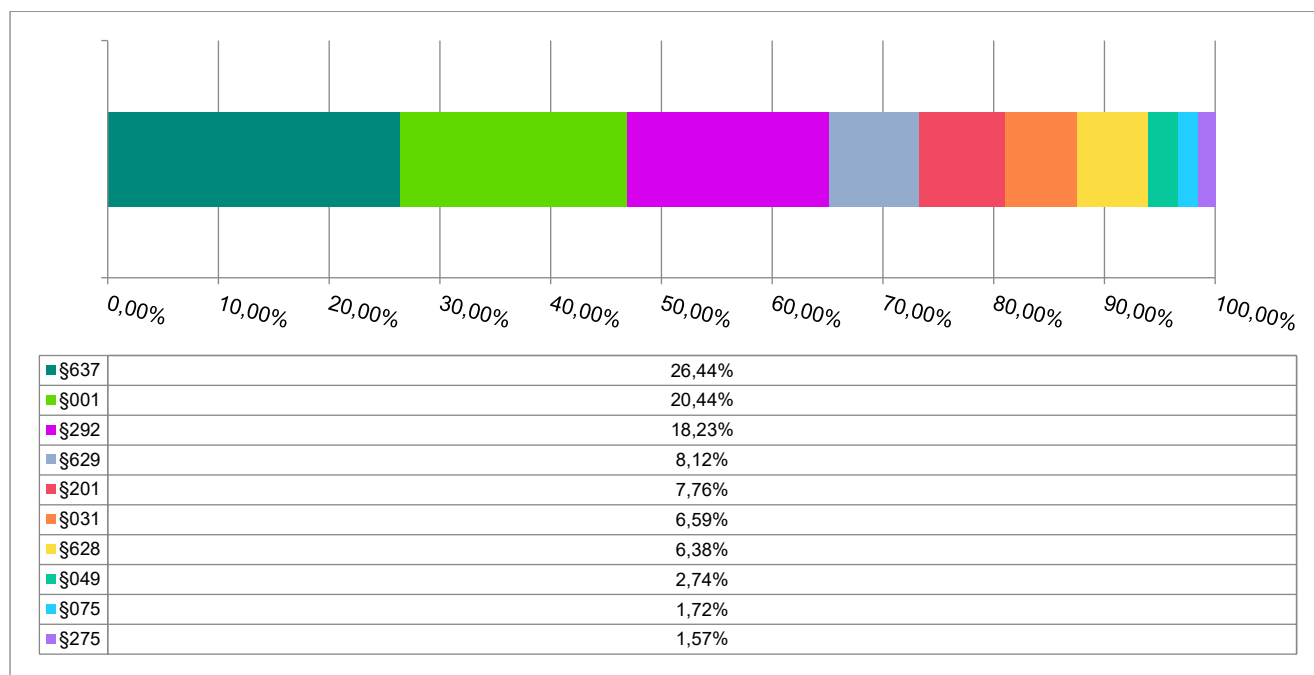
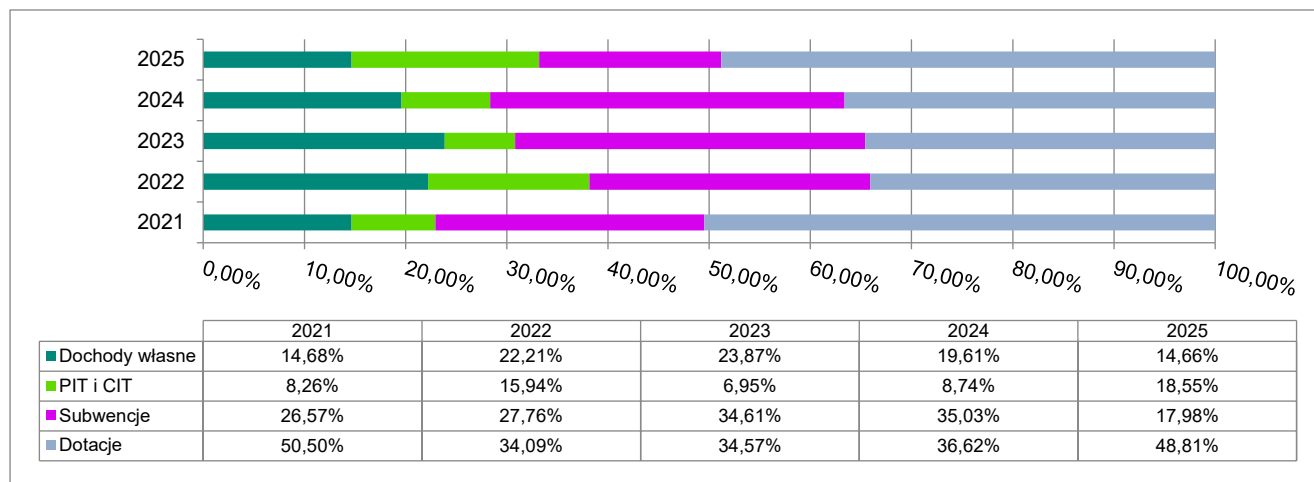


Tabela 1: Dochody Gminy Olszanica w 2025

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
637	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	13 691 557,38
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	10 582 443,99
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	9 441 208,97
629	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	4 203 878,31
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	4 016 615,49
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	3 412 749,85
628	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	3 305 941,56
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 421 421,81
075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	893 176,26
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	813 384,04
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	792 192,82
087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	699 372,61
609	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	637 000,00
083	Wpływy z usług	480 395,01
633	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	395 583,46
033	Wpływy z podatku leśnego	298 994,01
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	291 160,03
069	Wpływy z różnych opłat	213 669,73
032	Wpływy z podatku rolnego	181 016,69
630	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	170 000,00
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	153 930,32
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	141 903,81
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	113 570,95
067	Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	109 365,00

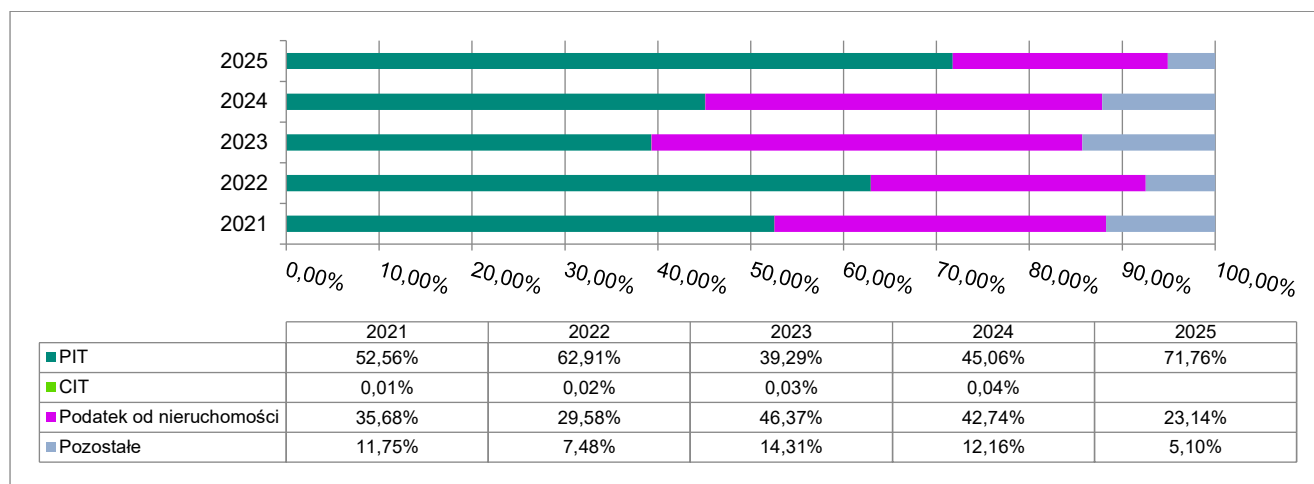
Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
663	Dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	95 832,37
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	80 456,21
092	Wpływy z pozostałych odsetek	50 511,30
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	34 636,00
244	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	32 672,00
094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	29 931,47
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	29 550,46
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	27 363,40
041	Wpływy z opłaty skarbowej	23 811,00
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	22 529,00
055	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	19 197,26
096	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	18 650,00
270	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	18 398,20
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	15 616,04
271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	15 000,00
097	Wpływy z różnych dochodów	14 596,19
062	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	13 726,80
035	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	13 661,45
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	6 546,76
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	6 432,89
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	2 400,00
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	1 855,71
047	Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności	1 626,02
043	Wpływy z opłaty targowej	300,00
295	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	102,03
076	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	0,00
	Razem	57 035 934,66

Wykres 2: Dochody Gminy Olszanica wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024



*z uwagi na pośredni charakter w ramach zestawienia z dochodów własnych wydzielono PIT i CIT

Wykres 3: Dochody podatkowe Gminy Olszanica wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024



Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2025 roku: 163 378,02 zł.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2025 roku: 0,00 zł.

Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem

39,96%

+ 17,52 pp.
do roku 2024

W strukturze dochodów budżetowych Gminy Olszanica w 2025 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2025 roku wyniosła 22 790 953,11 zł, z czego 291 160,03 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

2.2. WYDATKI

WYDATKI OGÓŁEM:

55 723 118,29 zł

wykonane w 2025 r.

+32,22%

do roku 2024

WYDATKI OGÓŁEM NA MIESZKAŃCA:

11 625,94 zł

wykonane w 2025 r.

+33,22%

do roku 2024

WYDATKI BIEŻĄCE NA MIESZKANCA:

6 082,68 zł

Wartość wskazuje na poziom środków, jaki przeznaczano na realizację zadań bieżących jednostki.

WYDATKI MAJĄTKOWE NA MIESZKAŃCA:

5 543,26 zł

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

ŚRODKI WŁASNE NA INWESTYCJE:

3 191 315,61 zł

Wartość nadwyżki operacyjnej pomniejszona o spłatę długu.

Wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

WYDATKI ZREALIZOWANE Z DOFINANSOWANIEM:

18 468 504,79 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zagranicznych i z RFPŁ oraz RFIL.

Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania.

W 2025 roku Gmina Olszanica najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu rolnictwa i łowiectwa (głównie budowa infrastruktury sanitacyjnej wsi). Wykonano je na poziomie 19 694 578,32 zł, co stanowiło 35,34% wydatków Gminy.

Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach oświaty i wychowania. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie 11 510 109,26 zł, co stanowiło 20,66% wydatków Gminy.

Wydatki z zakresu administracji publicznej zrealizowano na poziomie 5 702 161,67 zł, co stanowiło 10,23% wydatków Gminy.

Wydatki z zakresu transportu i łączności wykonano w wysokości 4 649 628,07 zł, co stanowiło 8,34% wydatków Gminy, natomiast w ramach rodziny wydatkowano 4 167 195,02 zł, co stanowiło 7,48% wydatków Gminy.

Należy zauważyć, że Gmina Olszanica zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości 10 977 279,03 zł.

Warto zwrócić uwagę, że Gmina Olszanica zrealizowała inwestycje na kwotę 25 918 824,96 zł.

Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 22 790 953,11 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 87,93%.

Szczegóły dotyczące wydatków Gminy Olszanica przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2: Wydatki Gminy Olszanica w 2025

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
010	Rolnictwo i łowiectwo	19 694 578,32
801	Oświata i wychowanie	11 510 109,26
750	Administracja publiczna	5 702 161,67
600	Transport i łączność	4 649 628,07
855	Rodzina	4 167 195,02
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 305 931,59
852	Pomoc społeczna	1 703 076,32
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 651 155,61
710	Działalność usługowa	1 245 506,35
757	Obsługa długu publicznego	559 456,52
630	Turystyka	521 341,59
752	Obrona narodowa	461 020,33
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	420 112,89
700	Gospodarka mieszkaniowa	255 161,97
020	Leśnictwo	206 341,93
851	Ochrona zdrowia	186 498,50
758	Różne rozliczenia	133 437,76
926	Kultura fizyczna	103 455,38
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	92 039,00
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	86 217,24
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	68 692,97
	Razem	55 723 118,29

2.3. ZADŁUŻENIE GMINY OLSZANICA

ZADŁUŻENIE GMINY OLSZANICA:

8 600 000,00 zł

na koniec 2025 r.

-12,24%

do roku 2024

ZADŁUŻENIE NA MIESZKAŃCA:

1 794,28 zł

na koniec 2025 r.

-11,59%

do roku 2024

WYNIK BUDŻETU OGÓŁEM:

4 391 315,61 zł

Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

ZADŁUŻENIE W STOSUNKU DO DOCHODÓW:

15,08%

Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.

KOSZT OBSŁUGI DŁUGU:

559 456,52 zł

Wartość wydatków na zapłatę odsetek.

Kwota długu w 2025 zmniejszyła się z poziomu 9 800 000,00 zł do poziomu 8 600 000,00 zł. Należy zauważyć, że jest to sytuacja odwrotna do sytuacji obserwowanej w sektorze, ponieważ na przestrzeni ostatniego roku zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wzrosło o 8,08%, przy czym wzrost zadłużenia gmin wyniósł 9,94%.

3. Oświata w Gminie Olszanica

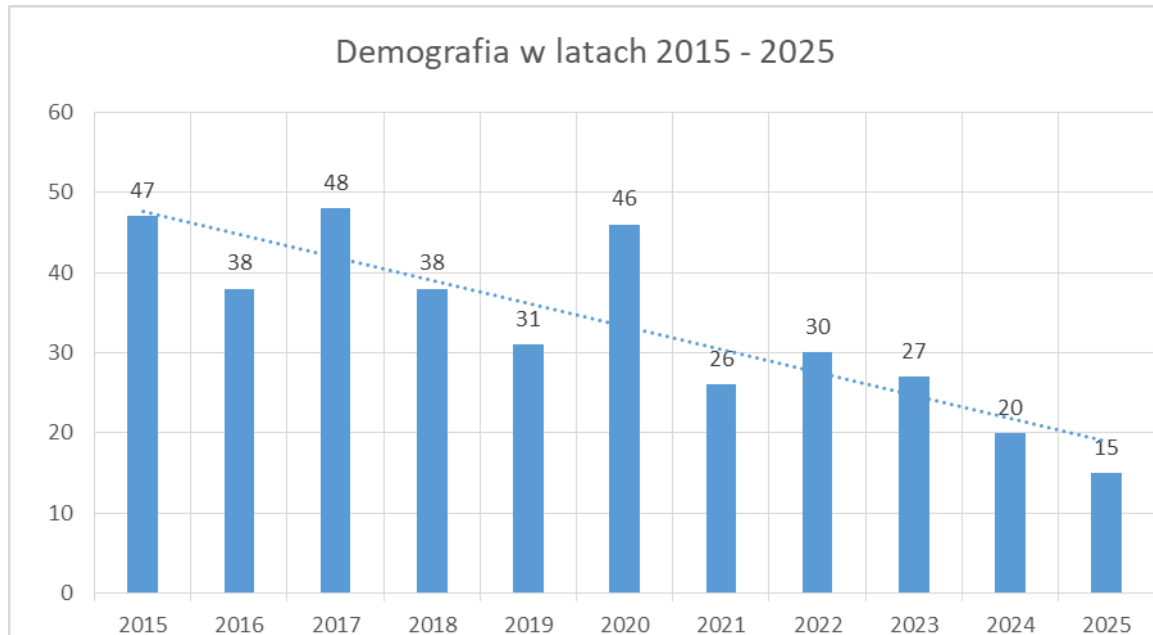
Obowiązki gminy w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej sformułowane zostały w szczególności w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U.2025.0.1153 t. j.), ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz.U.2025.0.1043 t. j.) oraz w ustawie Karta Nauczyciela (Dz.U.2024.0.986 t. j.). W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe obowiązki te sformułowano m.in. w art. 10 ust. 1 wskazując, że: „Organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności:

1. zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
2. zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
3. wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
4. zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U.2023.0.120 t.j.) i organizacyjnej szkoły lub placówki;
5. wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych;
6. wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

Wśród innych obowiązków w zakresie edukacji wynikających z ustaw wymienić należy w szczególności obowiązek zapewnienia uczniom niepełnosprawnym dowozu z domu do i ze szkoły, obowiązek wspierania uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych, obowiązek zwrotu pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, obowiązek tworzenia gminnych zasad wynagradzania nauczycieli, zabezpieczania środków finansowych stanowiących odpis na zfsś dla rencistów i emerytów byłych nauczycieli, obowiązek prowadzenia postępowania egzaminacyjnego na stopień zawodowy nauczyciela mianowanego, obowiązek ustalania obwodów szkolnych i ich granic, kontroli obowiązków spełniania obowiązków nauki czy dotowania działalności niepublicznych szkół i placówek.

3.1. ANALIZA DEMOGRAFICZNA

Sytuacja demograficzna jest jednym z istotnych czynników, który rzutuje na zmiany w systemie oświaty, bezpośrednio wpływa na kształt sieci przedszkoli i szkół, na wykorzystanie budynków, pomieszczeń i wyposażenia, a także na koszty prowadzenia każdej placówki. Z tego powodu znajomość trendów demograficznych ważna jest dla planowania przyszłego rozwoju sieci placówek, a przede wszystkim planowania przyszłego zatrudnienia, jak też przyszłych wydatków na utrzymanie przedszkoli i szkół.



Liczba urodzonych w 2025 roku stan na 30 września 2025 r.

I. Informacja o realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2024/2025 w Gminie Olszanica składa się z 3 zasadniczych bloków tematycznych:

1. Realizacja zadań ustawowych.
2. Prezentacja wyników uzyskiwanych przez uczniów na egzaminie ósmoklasisty.
3. Opis realizacji innych zadań oświatowych.

1. Realizacja zadań ustawowych

A. Organizacja pracy placówek oświatowych.

Ważne aspekty pracy placówek oświatowych (kadra, stopień informatyzacji, integracja, nauczanie indywidualne, etaty wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wyrównanie szans edukacyjnych, dowożenie, dożywianie itp.).

A. Organizacja pracy placówek oświatowych.

W roku szkolnym 2024/2025 działalność edukacyjną prowadziło 4 placówki publiczne (2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe).

A1. Placówki publiczne:

1. Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Olszanicy.
2. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Olszanicy .
3. Przedszkole w Zespole Szkół Publicznych w Uhercach Mineralnych.
4. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych w Uhercach Mineralnych.

A3. Organizacja przedszkoli, szkół podstawowych w roku szkolnym 2024/2025.

Ilość dzieci w poszczególnych oddziałach stan na 30 września 2025 roku:**Szkoły Podstawowe**

Szkoła	kl. 1	kl. 2	kl. 3	kl. 4	kl. 5	kl. 6	kl. 7	kl. 8	Razem uczniów	Średnia liczba uczniów w oddziale
ZS-P Olszanica	22	17	15	21	18	16	12	15	136	17
ZSP Uherce Mineralne	26	18	17	22	31	24	30	33	201	18,27
Ogółem	48	35	32	43	49	40	42	48	337	17,74

Przedszkola

Szkoła	kl „0”	Przedszkole	Razem
ZS-P Olszanica	16	21	37
ZSP Uherce Mineralne	27	59	86
Ogółem	43	80	123

B. Ważne aspekty pracy placówek oświatowych

B1. Kadra placówek oświatowych

W rozwoju szkolnictwa zasadniczą rolę odgrywają umiejętności zawodowe nauczycieli, ich wiedza o życiu, zrozumienie współczesnych problemów świata oraz chęć samodoskonalenia. Dobór kadry pedagogicznej to przede wszystkim rola dyrektorów placówek.

1. Struktura zatrudnienia nauczycieli w roku szkolnym 2024/2025

Stan zatrudnienia w danym roku szkolnym wynika z zatwierdzonej przez organ prowadzący organizacji roku, a ta ściśle związana jest z liczbą oddziałów na każdym poziomie nauczania, liczbą godzin wynikającą z podziału na grupy (dotyczy zajęć z wychowania fizycznego, języków obcych, informatyki) zależną od liczebności oddziałów klasowych oraz określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej liczbą godzin dla poszczególnych przedmiotów i poziomów nauczania z uwzględnieniem działań podejmowanych przez szkoły nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Stan na 30 września 2025 roku/ etaty:

Szkoła	Liczba zatrudnionych nauczycieli/ etat	Etat początkujący	Etat kontraktowy	Etat mianowany	Etat dyplomowany
ZS-P Olszanica	Liczba nauczycieli 24 Etaty 18,67	0	0	Liczba nauczycieli 7 Etaty 5,91	Liczba nauczycieli 17 Etaty 12,76
ZSP Uherce Mineralne	Liczba nauczycieli 37 Etaty 34,59	Liczba nauczycieli 8 7,10 etatu	0	Liczba nauczycieli 8 7,22 etatu	Liczba nauczycieli 21 20,27 etatu
OGÓŁEM	Liczba nauczycieli 61 53,26 etatu	Liczba nauczycieli 8 7,10 etatu	0	Liczba nauczycieli 15 13,13 etatu	Liczba nauczycieli 38 33,03 etatu

W tym:

Szkoła	Logopeda	Psycholog	Pedagog Szkolny	Pedagog Specjalny
ZS-P Olszanica	2	1	-	1
ZSP Uherce Mineralne	2 osoby 0,5 etatu 11 godz.	1 osoba 0,57 etatu 12,5 godz.	1 osoba 0,5 etatu 11 godz.	1 osoba 0,5 etatu 12,5 godz.

2. Liczba pracowników niepedagogicznych

stan na 30 września 2025 roku/ etaty:

Szkoła	Etat kuchnia	Etat sprzątaczk	Etat konserwator	Etat dowóz opieka	Etat pomoc nauczyciela
ZS-P Olszanica	0	2	1	1	
ZSP Uherce Mineralne	7	3	1	0	4

B2. Liczba uczniów korzystających ze wsparcia

Szkoła	Zajęcia Wyrównawcze/wspomagające	Zajęcia Logopedyczne	Zajęcia rewalidacyjne	Zajęcia terapeutyczne	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Nauczanie Indywidualne
ZS-P Olszanica	12	31	7	3	25	0
ZSP Uherce Mineralne	13	12 + 73*	14	7	4	1
Ogółem	25	43 + 73*	21	10	29	1

* uczniowie korzystający ze wsparcia logopedy szkolnego/przedszkolnego

B3. Liczba uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych

Szkoła	Koła przedmiotowe	Zajęcia artystyczne /szachy	Inne rozwijające	Razem
ZS-P Olszanica	36	-	136	172
ZSP Uherce Mineralne	-	-	-	-
Ogółem	36	-	136	172

B4. Liczba uczniów korzystających ze świetlicy szkolnej

ZS-P Olszanica	107
ZSP Uherce Mineralne	131
Ogółem	238

B5. Liczba uczniów korzystających z dożywiania

Szkoła	Przedszkole, „0”	Szkoła Podstawowa	Razem
ZS-P Olszanica	30	72	102
ZSP Uherce Mineralne	86	145	231
Ogółem	116	217	333

B6. Liczba uczniów korzystających z dowożenia

Szkoła	Przedszkole, „0”	Szkoła Podstawowa	Razem
ZS-P Olszanica	22	72	94
ZSP Uherce Mineralne	10	81	91
Ogółem	32	153	185

B7. Liczba uczniów korzystających z pomocy materialnej na cele szkolne

	Szkoła Podstawowa	Technikum	LO	Szkoła Branżowa zawodowa	Suma
Wyprawka Szkolna	-	-	-	-	-
Stypendium szkolne I półrocze	27	6	5	-	38

Stypendium Szkolne II półrocze	27	8	3	1	39
Zasilek Szkolny I półrocze	-	-	-	-	-
Zasilek Szkolny II półrocze	4	2	2	-	8

B8. Liczba uczniów, na których kształcenie pracodawcy otrzymali dofinansowanie

Liczba pracodawców	Liczba uczniów	kwota dofinansowania
2	2	15 912,31 zł.

B9. Pojemność klas - Szkoły Podstawowe

Szkoła	Liczba sal/ klas	Średnia pojem- ność klas	Łączna pojemność klas
SP Olszanica	11	25	275
SP Uherce Mineralne	12	25	300
Ogółem	23	25	575

B10. Pojemność klas- Przedszkole

Szkoła	Liczba sal/ klas	Średnia pojem- ność klas	Łączna pojemność klas
Przedszkole, „O” w ZS-P Olszanicy	2	25	50
Przedszkole, „O” w ZSP Uhercach Mineralnych	4	25	100
Ogółem	6	25	150

2. Prezentacja wyników uzyskiwanych przez uczniów na sprawdzianie ósmoklasisty.

W roku szkolnym 2024/2025 uczniowie osiągnęli następujące wyniki w %:

2024 r.

Nazwa Szkoły	Wynik w % – język polski	Wynik w % - matematyka	Wynik w % J. ang. poziom podstawowy	Wynik w % J. ang. poziom rozszerzony
ZS-P w Olszanicy	27%	25%	27%	-
ZSP w Uhercach Mineralnych	71%	40%	67%	-

2025 r.

Nazwa Szkoły	Wynik w % język polski	Wynik w % matematyka	Wynik w % J. ang. poziom podstawowy	Wynik w % J. niemiecki
ZS-P w Olszanicy	60%	39%	61%	87%
ZSP w Uhercach Mineralnych	64%	35%	71%	-

3. Opis realizacji innych zadań oświatowych

3.1. Finansowanie oświaty

Liczba uczniów w Szkołach Podstawowych - 337

Liczba uczniów w przedszkolach – 127

Liczba oddziałów łącznie z przedszkolnymi w szkołach gminnych

Szkoła	Oddziały przedszkole	Oddziały szkoła podstawowa	Razem
ZS-P Olszanica	2	8	10
ZSP Uherce Mineralne	4	11	15
Ogółem	6	19	25

Przedszkola

Szkoła	kl „0”	Przedszkole	Razem
ZS-P Olszanica	1	1	2
ZSP Uherce Mineralne	1	3	4
Ogółem	2	4	6

3.2. Wydatki na oświatę w Gminie Olszanica w roku budżetowym bez inwestycji :**Wrzesień - Grudzień 2024 r.**

ZSP w Uhercach M.	– 2 155 171,44 zł.
ZS-P w Olszanicy	– 1 255 055,67 zł.
Gmina Olszanica	– 359 336,22 zł.

Styczeń – Sierpień 2025 r.

ZSP w Uhercach M.	– 4 336 843,24 zł.
ZS-P w Olszanicy	– 2 393 031,52 zł.
Gmina Olszanica	– 293 951, 74 zł

Ogółem w roku szkolnym 2024/2025 – 10 793 389,83 zł. w tym:

ZSP Uherce Mineralne – 6 492 014,68 zł.

ZS-P w Olszanicy – 3 648 087,19 zł.

Gmina Olszanica – 653 287,96 zł.

Prace inwestycyjne / Remontowe w ZSP Uherce Mineralne w roku szkolnym 2024/2025:

Prace remontowe/ adaptacyjne/ budowlane – 8 000,00 zł.

Prace inwestycyjne / remontowe w ZS-P w Olszanicy w roku szkolnym 2024/2025:

Prace remontowe/ adaptacyjne/ budowlane – 194 446,05 zł.

- Wymiana pokrycia dachowego
- Ekopracownia
- Budowa wieloetapowego kompleksu rekreacyjnego dla najmłodszych... etap I.

Zrealizowane projekty Gmina:

- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa w Przedszkolu.
- Budowa wieloetapowego kompleksu rekreacyjnego dla najmłodszych... etap II (ZS-P w Olszanicy).
- Szkolny Klub Sportowy.
- Nauka jazdy na nartach dla uczniów z terenu Gminy Olszanica.

— Laptop dla ucznia

Zrealizowane projekty ZSP Uherce Mineralne:

- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa w Przedszkolu.
- „Program dla szkół” czyli „Warzywa i owoce w szkole” i „Mleko w szkole”.
- Ogólnopolski program „Lingos dla Szkół”.
- Ogólnopolski program „Safer Internet” (Bezpieczniejszy Internet).
- Ogólnopolski program „Dove Self Esteem – Budowanie pozytywnej samooceny.
- Międzynarodowy projekt z języka angielskiego „My Food Blog”.
- Ogólnopolska Edycji Programu Instalng dla Szkół.
- Międzynarodowy projekt Postcard Challenge (European Union).
- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny „English Special Days”.
- Projekt ekologiczny z języka angielskiego pt. „I’m Eco, and you?”
- Programy profilaktyczne: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Przemoc boli”, „Depresji powiedz stop!”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”.
- Projekt „Aktywni do kwadratu” – program Ministerstwa Sportu i Turystyki

Zrealizowane projekty ZS-P W Olszanicy:

- Program dla szkół czyli „Warzywa i owoce w szkole” i „Mleko w szkole”
- Moje Bieszczady
- Trzymaj formę
- Projekt „Aktywni do kwadratu” – program Ministerstwa Sportu i Turystyki
- Projekt „Szkoła międzypokoleniowa”
- „Dziel się uśmiechem” w klasach 1-3
- „Jak zostać mistrzem zdrowia”
- „Kolorowe emocje”
- „Bycie fit jest git”
- „Kwiecień miesiąc Autyzmu”
- Ogólnopolski program „Lingos dla Szkół”.
- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny „English Special Days”.

4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

4.1. DOKUMENTY REGULUJĄCE FUNKCJONOWANIE GOPSU

Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszanicy przyjęty uchwałą Rady Gminy w Olszanicy Nr XVIII/123/2016 z dnia 20 maja 2016 r., zmieniony uchwałą Rady Gminy Olszanica Nr XLVI/322/2018 z dnia 31 sierpnia 2018 r., zmieniony Uchwałą Rady Gminy Olszanica z dnia 29 maja 2019 r. Nr VI/43/2019, zmieniony Uchwałą Rady Gminy Olszanica z dnia 10 września 2021 r. Nr XXXI/269/2021, Uchwałą Rady Gminy Olszanica z dnia 2 marca 2022r. Nr XXXVIII/320/2022,

Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszanicy wprowadzony Zarządzeniem Kierownika GOPS w Olszanicy Nr 60/2019 z dnia 5 czerwca 2019 r. (z późn. zm.)

Regulamin wynagradzania pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszanicy wprowadzony Zarządzeniem Kierownika GOPS w Olszanicy Nr 69/2021 z dnia 20 grudnia 2021 r., zmieniony zarządzeniem nr 72/2023 z dnia 4 lipca 2023 r. i nr 78/2024 z dnia 16 września 2024 r.

Aktualna Polityka rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem Kierownika GOPS w Olszanicy Nr 31/2013 z dnia 28 czerwca 2013 r. z późn. zm.

Polityka Ochrony Danych Osobowych, Regulamin Ochrony Danych Osobowych w GOPS w Olszanicy, wprowadzenie procedur postępowania związanych z ochroną danych osobowych (RODO) – zarządzeniem Kierownika GOPS w Olszanicy Nr 57/2018 z dnia 03.07.2018 r.

Powołanie Inspektora Ochrony Danych Osobowych w GOPS w Olszanicy – Zarządzenie Kierownika GOPS Nr 55/2018 z dnia 25 maja 2018 r.

Instrukcja Kancelaryjna, rzeczowy wykaz akt wprowadzona Zarządzeniem Kierownika GOPS w Olszanicy Nr 38/2014 z dnia 02. 10. 2014 r, z późn. zm.

Inne zarządzenia wewnętrzne wydane przez Kierownika GOPS regulujące pracę ośrodka oraz wykonywanie zadań wynikających z poszczególnych ustaw.

4.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina ma charakter rolniczo-turystyczny. Liczy 4730 mieszkańców, w tym 2405 kobiet i 2325 mężczyzn. Liczba osób zarejestrowanych bezrobotnych – 317, w tym 149 kobiet, w tym z prawem do zasiłku 47 w tym 22 kobiety, bez prawa do zasiłku 287 w tym 130 kobiet, liczba osób długotrwale bezrobotnych (tj. powyżej 12 m-cy) – 201 osób, w tym 92 kobiety.

Liczba osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia – 36, w tym 1 kobiety, w wieku do 30 roku życia – 78 osób, w tym 36 kobiet; w wieku powyżej 50 roku życia - 98 w tym 35 kobiet.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej 77, w tym 193 osób.

Powody przyznania pomocy:

- liczba rodzin żyjących w ubóstwie – 67, w tym 134 osób,
- liczba rodzin dotkniętych sieroctwem – 1, w tym 3 osoby,
- liczba osób bezdomnych – 3,
- liczba rodzin z potrzebą ochrony macierzyństwa – 23, w tym 103 osoby,
- liczba rodzin wielodzietnych – 11, w tym 60 osób,
- liczba rodzin dotkniętych bezrobociem – 42, w tym 122 osoby,
- liczba rodzin dotkniętych niepełnosprawnością – 60, w tym 100 osób,
- liczba rodzin dotkniętych długotrwałą chorobą – 48, w tym 100 osób,
- liczba rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 12, w tym 38 osób,
- liczba rodzin niepełnych 7, w tym 20 osób,
- liczba rodzin alkoholicznych – 16, w tym 38 osób,
- przemoc w rodzinie – 12, w tym 33 osób,
- osoby mające trudności po opuszczeniu zakładu karnego – 0,
- zdarzenia losowe – 0, liczba osób w rodzinie 0,
- sytuacja kryzysowa – 0, liczba osób w tych rodzinach – 0.

4.3. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej, w tym rzeczywista liczba osób korzystających z pomocy społecznej:

A/ świadczenia pieniężne:

Zasiłki stałe – 23 osób, którym wypłacono 245 świadczeń, na kwotę 289 703,00 złotych.

Zasiłki okresowe – 25, którym wypłacono 85 świadczeń, na kwotę 64 569,00 złotych.

Zasiłki celowe – 9 osób, na kwotę 8 234,00 złotych,

Opłacenie schronienia – 0

Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd – 2 osoby, 24 świadczenia na kwotę 7 200 złotych.

B/ świadczenia niepieniężne:

Praca socjalna – 139 rodziny, w tym 294 osób,

Składki na ubezpieczenie zdrowotne od osób pobierających zasiłki stałe 20 osób, opłacono 218 składek na kwotę 23 401,00 złotych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania – 1 dziecko chore na autyzm skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych jako zadanie zlecone. Wykonano 276 godziny na kwotę 11 799,00 zł.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu:

a/ liczba złożonych wniosków i umieszczeń w DPS – w 2025 r. - 2

b/ liczba osób, które gmina skierowała wcześniej do DPS i już tam przebywających – 8,

c/ roczny koszt odpłatności za DPS dla 9 osób wyniósł 464 056,00 złotych.

d/ w przypadku 2 osób koszt był pokrywany ze środków mieszkańców domów i ich rodzin na kwotę 56 496,96 zł.

C/ realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”

Liczba osób, objętych programem, którym decyzją przyznano świadczenie – 111, w tym:

Dożywianie dzieci w szkole oraz osób dorosłych – 44 osoby, w tym 44 dzieci, wydano 6137 posiłków na kwotę 30 746,00 złotych.

Zasiłek celowy w formie pieniężnej na zakup żywności – 34 rodziny, w tym 86 osób, wypłacono 158 świadczeń na kwotę 69 254,00 złotych.

Liczba Zespołów Szkół (podstawowe + przedszkole) – 2.

Szkoły prowadzące dożywianie na terenie Gminy Olszanica - 2, wszystkie w formie gorącego posiłku.

Ponadto opłacane są posiłki szkolne dla młodzieży dojeżdżającej w stołówkach szkolnych przy szkołach ponadgimnazjalnych na terenie innych miejscowości.

Nie ma szkół, które nie prowadzą dożywiania.

D/ realizacja programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025.

Program finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Z przyznanych środków opłacono:

- a) Wynagrodzenie za usługi asystentów osobistych zatrudnionych na podstawie umowy zlecenie (9 osób) – 314 409,02 zł.
- b) Koszt pokrycia dojazdu asystenta z osobą niepełnosprawną np. do lekarza – kwota 1 658,30 zł.
- c) Koszt ubezpieczenia asystentów NNW i OC – 818,00 zł.
- d) Koszt związany z obsługą programu – 6 337,71 zł.

Celem programu jest ogólnodostępne wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowanie w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami.

2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej – sporządzono ocenę zasobów na rok 2024 r. w oparciu o współpracę i zbieranie danych od instytucji działających na terenie gminy oraz na rzecz gminy(służba zdrowia, policja, kuratorzy sądowi, urząd pracy, powiatowe centrum pomocy rodzinie, szkoły, przedszkola, sołtysi, radni gminy) oraz referatami Urzędu Gminy Olszanica zajmującymi się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz zaspokajaniem potrzeb mieszkańców (infrastruktura – mieszkania komunalne - socjalne, zaplecze sportowe, ośrodki kultury, dodatki mieszkaniowe, stypendia szkolne, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych).

3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Olszanica – zatwierdzona uchwałą Rady Gminy w Olszaniczy Nr XVII/109/2016 z dnia 14 kwietnia 2016 r. na lata 2016-2025.

Ośrodek aktywnie uczestniczy w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii, realizuje również program POPŻ czyli wydaje skierowania, na podstawie których PCK i PKPS wydają żywność dla najuboższej ludności w gminie. Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z żywności to w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 265% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (2676,50 złotych), a w przypadku osoby w rodzinie – 265% kryterium dochodowego osoby w rodzinie (2180,95 złotych).

Z programu POPŻ w 2025 roku skorzystało 172 rodziny, w tym 421 osób, w tym 2 rodziny z Ukrainy, w tym 4 osoby.

4. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych – gmina Olszanica nie prowadzi takich

mieszkań, na chwilę obecną nie było konieczności zapewnienia takiej formy pomocy.

5. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – w 2025 roku jedna osoba opuściła Zakład Karny. Osoba ta przed odbyciem kary pozbawienia wolności korzystała z pomocy ośrodka, była umieszczona w domu pomocy społecznej. Na czas przebywania w ZK osobie tej nie przysługiwały żadne świadczenia z GOPS, co jest zgodne z ustawą o pomocy społecznej. Ośrodek ma podpisane porozumienie z istniejącym na naszym terenie Zakładem Karnym mówiące o podejmowaniu wspólnych działań w tym zakresie. Osoby opuszczające zakłady karne będą obejmowane pomocą na zasadzie kontraktu socjalnego, udzielana pomoc zmierzać będzie do osiągnięcia przez te osoby samodzielności ekonomicznej, jak również do zaakceptowania tych osób przez najbliższą rodzinę. Kierownik GOPS wraz z pracownikiem socjalnym przeprowadza w ZK w Uhercach Min. raz na kwartał szkolenie dla osadzonych na temat możliwości uzyskania pomocy po opuszczeniu zakładu karnego oraz podejmowania działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji oraz sposobów walki z „wykluczeniem społecznym”.
6. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki – gmina Olszanica nie posiada na swoim terenie takich domów. Osoby wymagające pomocy w takiej formie kierowane są do domów pomocy społecznej w miarę możliwości najbliższych ich miejscu zamieszkania (Moczary), osoby z zaburzeniami psychicznymi – Folusz, Ruda Różaniecka, Sanok. Dla osób w podeszłym wieku i somatycznie chorych - Zagórz, Skwirzowa, Dynów, Prałkowce, Baligród i Huwniki. W 2025 roku z naszego terenu w domach pomocy społecznej przebywało 12 osób, w tym za 2 osoby koszt pobytu pokrywała rodzina.
7. Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach – ośrodek posiada podpisane Porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w Lesku, którego celem jest zapewnienie sprawnej wymiany informacji dotyczących osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zarejestrowanych w PUP – Lesko i korzystających jednocześnie z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszanicy. Została uruchomiona Platforma dotyczącej informacji dwukierunkowej wymiany danych dot. beneficjentów obszaru rynku pracy i klientów pomocy społecznej. Wymiana tych informacji przebiega za pomocą programu SEPI. Współpraca z PUP przebiega bardzo dobrze, co miesiąc otrzymujemy informację o sytuacji na lokalnym rynku pracy.
8. Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Gmina Olszanica nie posiada na własnym terenie środowiskowego domu samopomocy

dla osób z zaburzeniami psychicznymi, od wielu lat korzysta w tym zakresie z miejsc ŚDS w Lesku, przebywa tam 10 osób, do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Huzelach Filia w Stefkowej uczęszcza 10 osób, do WTZ w Ustrzykach Dolnych 1 osoba. Do Dziennego Domu Pomocy w Myczkowcach uczęszczało 18 osób, które korzystały z opieki stacjonarnej w tym domu, ponadto 10 osób korzystało z opieki tzw. „mobilnej”, co oznacza, że opiekunki przyjeżdżały do domu miejsca zamieszkania osoby wymagającej opieki.

4.4. REALIZACJA ZADAŃ ZLECONYCH Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH 800+ (KOORDYNACJA), DODATKÓW ZWIĄZANYCH Z SYTUACJĄ NA RYNKU PALIW

1. Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami dla 225 rodzin wyniosły 519 385,87 złotych,
2. Wydatki na świadczenia pielęgnacyjne dla 67 osób wyniosły 2 458 078,00 złotych,
3. Wydatki za wypłatę zasiłków dla opiekunów osób starszych dla 1 osoby wyniosły 6200,00 złotych,
4. Wydatki na wypłatę specjalnego zasiłku opiekuńczego dla 1 osoby wyniosły 4960,00 złotych,
5. Wydatki na świadczenia rodzicielskie dla 10 osób wyniosły 70 761,50 złotych,
6. Wydatki na opłacenie składek ZUS (emerytalne i rentowe) za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekunów i specjalne zasiłki opiekuńcze łącznie 41 osób na kwotę 306 807,84 złotych,
7. Wydatki na opłacenie składek zdrowotnych za 21 osób wyniosły 67 745,07 złotych,
8. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 6 osób wyniosły 55 206,46 złotych,
9. Wydatki na świadczenia wychowawcze Rodzina 800+ w ramach koordynacji systemów zabezpieczeń dla 0 dzieci.
10. świadczenie pieniężne wynikające z ustawy "Za życiem" – 0 złotych

W ramach prowadzonych działań wobec dłużników wyegzekwowano kwotę **31 522,49** złotych (na poczet spłaty funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej). Osiągnięto wzrost skuteczności ściągalności zadłużenia ze względu na zmianę – zaostrzenie przepisów prawa. Obecnie, dłużnik, który zalega z opłacaniem alimentów co najmniej 3 miesiące, a dzieciom wypłacane jest świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego, jest zgłaszany z urzędu do Prokuratury z podejrzeniem możliwości popełnienia przestępstwa. Grozi mu za ten czyn grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Ponadto GOPS w Olszanicy realizował zadania i wypłacał następujące świadczenia:

1. Dodatki mieszkaniowe – 0 wniosków
4. Liczba zaświadczeń do programu „Czyste powietrze” – 26.

4.5. REALIZACJA KARTY DUŻEJ RODZINY

W 2025 roku wpłynęło 13 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny, z tego:

- 7 wniosków złożonych po raz pierwszy przez rodziny składające się wyłącznie z rodziców, którzy wcześniej wychowywali co najmniej troje dzieci,
- 2 wnioski o wydanie kart dla nowych rodzin wielodzietnych mających na wychowaniu co najmniej troje małoletnich dzieci,
- 2 wnioski o wydanie duplikatów kart,
- 2 wnioski złożone przez osoby, które już były posiadaczami kart, o ich przedłużenie np. w przypadku kontynuowania nauki i posiadanie statusu ucznia.

Wydano 24 Karty Dużej Rodziny, z tego:

- 20 standardowych Kart Dużej Rodziny,
- 2 karty przedłużające uprawnienia,
- 2 duplikaty KDR.

Z tytułu realizacji programu KDR, GOPS otrzymał dotację w kwocie: 330,00 złotych, co zostało wydatkowane na zakup materiałów biurowych.

4.6. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ, ZADAŃ OKREŚLONYCH W GMINNYM PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY ZA 2025 ROK ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ TYCH ZADAŃ NA 2025 ROK

Jak wspomniano wyżej, Rada Gminy Olszanica swoją uchwałą Nr XX/129/2012 powierzyła Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Olszanicy realizację zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Gmina Olszanica posiada i realizuje Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 przyjęty uchwałą Nr LXV/521/2024 Rady Gminy Olszanica z dnia 29 kwietnia 2024r.

W budżecie gminy po stronie zadań własnych na realizację zadań wynikających z w/ustawy w 2025 roku zaplanowano kwoty:

1/ „Wspieranie rodziny” - Plan 12 000 zł, wydatkowano 10 956,37 zł.

2/ „Rodziny zastępcze” - Plan 115 800 złotych, wydatkowano 115 203,14 złotych.

GOPS w Olszanicy realizuje stypendia i zasiłki szkolne – w 2025 r. wydatkowano kwotę 92 039,00 zł, z tego 73 631,20 zł to dotacja, a 18 407,80 złotych to wkład własny gminy. Środki te wydatkowano na wypłatę stypendiów szkolnych dla 52 dzieci na kwotę 89 559,00 oraz wypłat e zasiłków szkolnych dla 4 dzieci na kwotę 2 480,00 zł.

Współpracowano z Policją, szkołami, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi i prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie gminy (PCK, kluby

sportowe).

4.7. DZIAŁANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE, OBSŁUGA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W OLSZANICY, REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

W 2025 roku zespół odbył 10 posiedzeń, utworzył 7 grup diagnostyczno-pomocowych oraz kontynuował 6 grupy z roku poprzedniego do pracy indywidualnej z rodzinami dotkniętymi przemocą. Łącznie odbyło się 26 posiedzeń w/w grup. Zanotowano 6 rodzin, w których wystąpiło zjawisko przemocy domowej, a liczba osób poszkodowanych wynosi 29.

Liczba osób co do których wystąpiło podejrzenie stosowania przemocy to 12.

4.8. OCHRONA ZDROWIA

Dostęp do opieki zdrowotnej jest jednym z istotnych czynników wpływających na sytuację zdrowotną i jakość życia mieszkańców gminy. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561), świadczeniobiorcy mają prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, których celem jest zachowanie zdrowia, zapobieganie chorobom i urazom, wczesne wykrywanie chorób, leczenie, pielęgnacja oraz zapobieganie niepełnosprawności i jej ograniczanie. Między innymi, mieszkańcom gminy przysługują gwarantowane świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

Na terenie gminy Olszanica opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewniają następujące podmioty:

1. Gabinet stomatologiczny – Gabriela Gaszczyk-Zapała VITA-DENTAL, Uherce Mineralne 154, 38-623 Uherce Mineralne;
2. Gabinet Stomatologiczny – NZOZ WEA-DENT Anna Synoś-Penar, Olszanica 210, 38-722 Olszanica;
3. Indywidualna Praktyka Lekarska Urszula Pałubicka – lekarz rodzinny, Olszanica 210, 38-722 Olszanica;
4. Lidia Galik Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Twoje Zdrowie – lekarz rodzinny, Olszanica 210, 38-722 Olszanica;
5. Gabinet Fizjoterapii Barbara Polityńska, Olszanica 210, 38-722 Olszanica;
6. Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Łabuda Stanisława, Olszanica 210, 38-722 Olszanica
7. Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Beata Kania, Olszanica 210, 38-722 Olszanica;

Placówki świadczą opiekę zdrowotną w oparciu o kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia i realizują działania związane w szczególności z badaniem i poradą lekarską w zakresie kompetencji

lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistyczną opieką ginekologiczno-położniczą, rehabilitacją leczniczą, pielęgniarstwem środowiskowo-rodzinnym i szkolno-wychowawczym, a także szczepieniami ochronnymi i działaniami profilaktycznymi.

Ponadto w gminie znajduje się również apteka ogólnodostępna Olszanicy.

5. Wydarzenia w Gminie Olszanica

Otwarcie Żłobka Samorządowego w Uhercach Mineralnych – 02.01.2025 r.

W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Gminy Olszanica. podjęto działania zmierzające do utworzenia Żłobka Samorządowego w Uhercach Mineralnych, na którego utworzenie udało się uzyskać 100% dofinansowania w ramach programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Aktywny Maluch” 2022-2029. Inwestycja ta stanowi ważny krok w rozwoju lokalnej infrastruktury społecznej oraz wsparciu rodzin wychowujących najmłodsze dzieci.



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica

Otwarcie Filii Warsztatów Terapii Zajęciowej w Stefkowej

W dniu 6 marca 2025 roku w Stefkowej miało miejsce uroczyste otwarcie oraz poświęcenie nowej Filii Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Cieszymy się, że to właśnie na terenie naszej gminy powstała filia WTZ, a Stefkowa stała się nowym miejscem rozwoju dla osób potrzebujących wsparcia, z terenu aż trzech powiatów, które swoim zasięgiem obejmuje Warsztat Terapii Zajęciowej. Są to powiaty Sanocki, Leski oraz Bieszczadzki.

Współpraca ze Stowarzyszeniem "Nasz Dom" oraz Lokalną Grupą Działania "Zielone Bieszczady" pozytywnie wpływa na rozwój sołectwa Stefkowa, a także całej Gminy Olszanica.



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica

Gminny Dzień Kobiet

W czwartek 13 marca 2025 roku w Wiejskim Domu Kultury w Uhercach Mineralnych odbył się Dzień Kobiet połączony z występem "Kabaretu z Konopi".

Wszystkie Panie zgromadzone na sali przywitani Wójt Gminy Olszanica Krzysztof Zapała oraz Sołtys Uherzec Mineralnych Ryszard Dudyński.



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica

Dni Gminy Olszanica

Na placu Sołtysówka w dniu 1 lipca 2025 r. odbyły się **Dni Gminy Olszanica 2025**, które przyciągnęły licznych mieszkańców regionu, gości z sąsiednich miejscowości oraz turystów wypoczywających w Bieszczadach. Wydarzenie było okazją do promocji lokalnej kultury, działalności społecznej oraz walorów gminy.

Ważnym elementem wydarzenia był program artystyczny. Na scenie zaprezentowali się uczniowie szkół z Olszanicy i Uherzec Mineralnych, którzy swoimi występami pokazali talent i zaangażowanie młodego pokolenia. Następnie publiczność mogła wysłuchać koncertu Agness Stelmach wraz z zespołem Teraz My, prezentującego utwory z repertuaru Anny Jantar. Występ spotkał się z bardzo ciepłym przyjęciem zgromadzonych gości.

Kulminacyjnym punktem obchodów był wieczorny koncert zespołu **Bayer Full**, który zgromadził przed sceną najliczniejszą publiczność. Największe przeboje grupy były wspólnie śpiewane przez uczestników wydarzenia, tworząc wyjątkową atmosferę wspólnego świętowania. Po koncercie mieszkańcy bawili się podczas zabawy tanecznej prowadzonej przez zespół Teraz My.

Dni Gminy Olszanica po raz kolejny potwierdziły, że lokalne wydarzenia integracyjne odgrywają istotną rolę w budowaniu więzi społecznych oraz promocji regionu.



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica

Podpisanie porozumienia...

18 lipca 2025 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Gminą Olszanica, a Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, na rzecz utworzenia Użytkowego Skansenu Kolejowego w naszej gminie.

Projekt zakłada m.in. wybudowanie ok. 5 km torowiska dla drezyn, ok. 10 km ścieżek rowerowych oraz utworzenie ścieżek edukacyjno-przyrodniczych.

Inicjatywa ma na celu połączenie historycznego dziedzictwa kolejowego Bieszczadów z nowoczesnym podejściem do edukacji, rekreacji i turystyki.



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica

Święto Piezzonego Ziemniaka

17 sierpnia 2025 r. na Stadionie Sportowym w Uhercach Mineralnych odbyło się Święto Piezzonego Ziemniaka. Jak co roku na wydarzenie tłumnie przybyli zarówno mieszkańcy jak i turyści przebywający w Bieszczadach.

Na stoiskach przygotowanych przez Koła Gospodyń Wiejskich z Orelca, Zwierzynia, Paszowej, Rudenki, Olszanicy oraz Uherzec Mineralnych, a także Stowarzyszenie „Nasz Dom” z Stefkowej, można było skosztować przepysznych potraw z ziemniakiem w roli głównej zarówno w wersji słonej jak i słodkiej, w postaci ciast i deserów.

Jak co roku, odbył się również konkurs na najsmaczniejszą potrawę z ziemniakiem. Jury miało bardzo trudne zadanie, aby spośród niezwykle smacznych dań przygotowanych do konkursu, wybrać tę najlepszą.

Ostatecznie nagrodę za najlepszą potrawę z ziemniakiem otrzymało Stowarzyszenie „Nasz Dom” z Stefkowej za pierożki z serem pleśniowym blue.

Wieczorem na scenie wystąpił zespół Teraz My, który doskonałym brzmieniem zapewnił mieszkańcom i turystom świetną zabawę do późnych godzin wieczornych.



Fot. M. Podsobiński/UG Olszanica



fot. M.Podsobiński/UG Olszanica

Jubileusz 50lecia Pożycia Małżeńskiego

Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego to jedno z najpiękniejszych i najbardziej wzruszających wydarzeń w życiu naszej społeczności. Podczas uroczystości Wójt Gminy Olszanica Krzysztof Zapala, wraz z Katarzyną Janas-Cebulak – Kierownik Oddziału Zamiejscowego Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego PUW w Krośnie, reprezentującą Wojewodę Podkarpackiego – a także Zastępcą Wójta Robertem Petką i Przewodniczącym Rady Gminy Tadeuszem Daroszem, złożyli Jubilatom serdeczne gratulacje, wyrazy szacunku oraz wręczyli Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie nadane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.



Fot. M. Podsobiński/UG Olszanica



Fot. M. Podsobiński/UG Olszanica

107 rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości

Podczas obchodów, które miały miejsce w Uhercach Mineralnych odśpiewany został hymn oraz wygłoszono okolicznościowe przemówienia, a uroczystość uświetniły występy artystyczne uczniów ze szkół z terenu Gminy Olszanica.

W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele samorządu, służb mundurowych, szkół, instytucji państwowych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy.

W trakcie uroczystości miało miejsce jeszcze jedno wydarzenie. Na wniosek Związku Żołnierzy Wojska Polskiego - Zarządu Rejonowego, Wójt Gminy Olszanica Krzysztof Zapała odznaczony został Krzyżem Złotym Związku Żołnierzy Wojska Polskiego.



Fot. M. Podsobiński/ UG Olszanica



Fot. M. Podsobiński/ UG Olszanica



Fot. M. Podsobiński/UG Olszanica

6. Gminna Biblioteka Publiczna

Biblioteki w Gminie Olszanica działają na podstawie o Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach oraz Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a także Statutu Gminnej biblioteki Publicznej w Olszanicy zatwierdzony Uchwałą Nr VIII/66/2003 r. Rady Gminy Olszanica – wpis do rejestru kultury nr 4.

Na terenie Gminy Olszanica działają 4 biblioteki tj. Gminna Biblioteka Publiczna w Olszanicy oraz Filia w Stefkowej, Uhercach Mineralnych oraz Wańkowej.

Od 01 marca zostało zmniejszone zatrudnienie w bibliotekach o 1 osobę i zredukowano $\frac{3}{4}$ etatu w związku z przejściem na emeryturę pracownika.

Obecnie biblioteki pracują:

Gminna Biblioteka - $\frac{3}{4}$ etatu

Filia w Stefkowej - $\frac{1}{4}$ etatu

Filia w Wańkowej - $\frac{1}{4}$ etatu

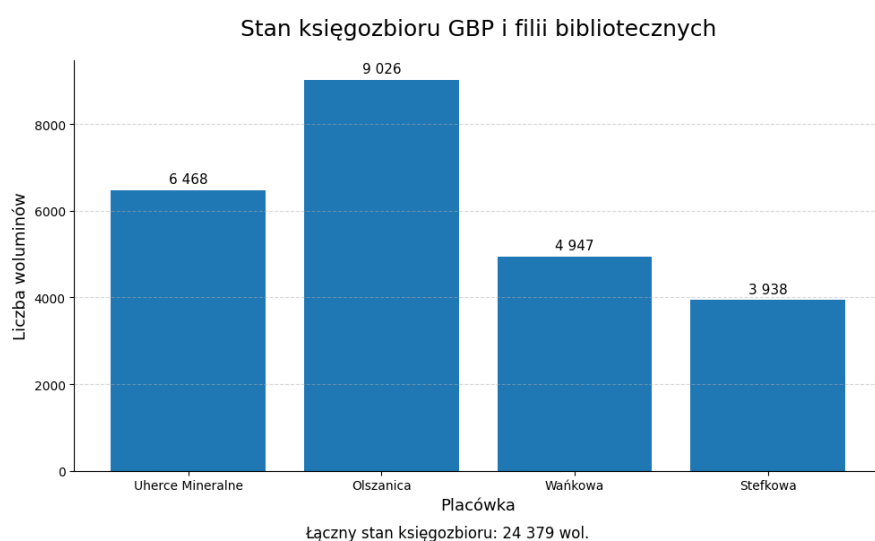
Filia w Uhercach Mineralnych - $\frac{1}{4}$ etatu

Wypełniając działania statutowe biblioteki służą mieszkańcom gminy Olszanica.

Głównym zadaniem biblioteki jest:

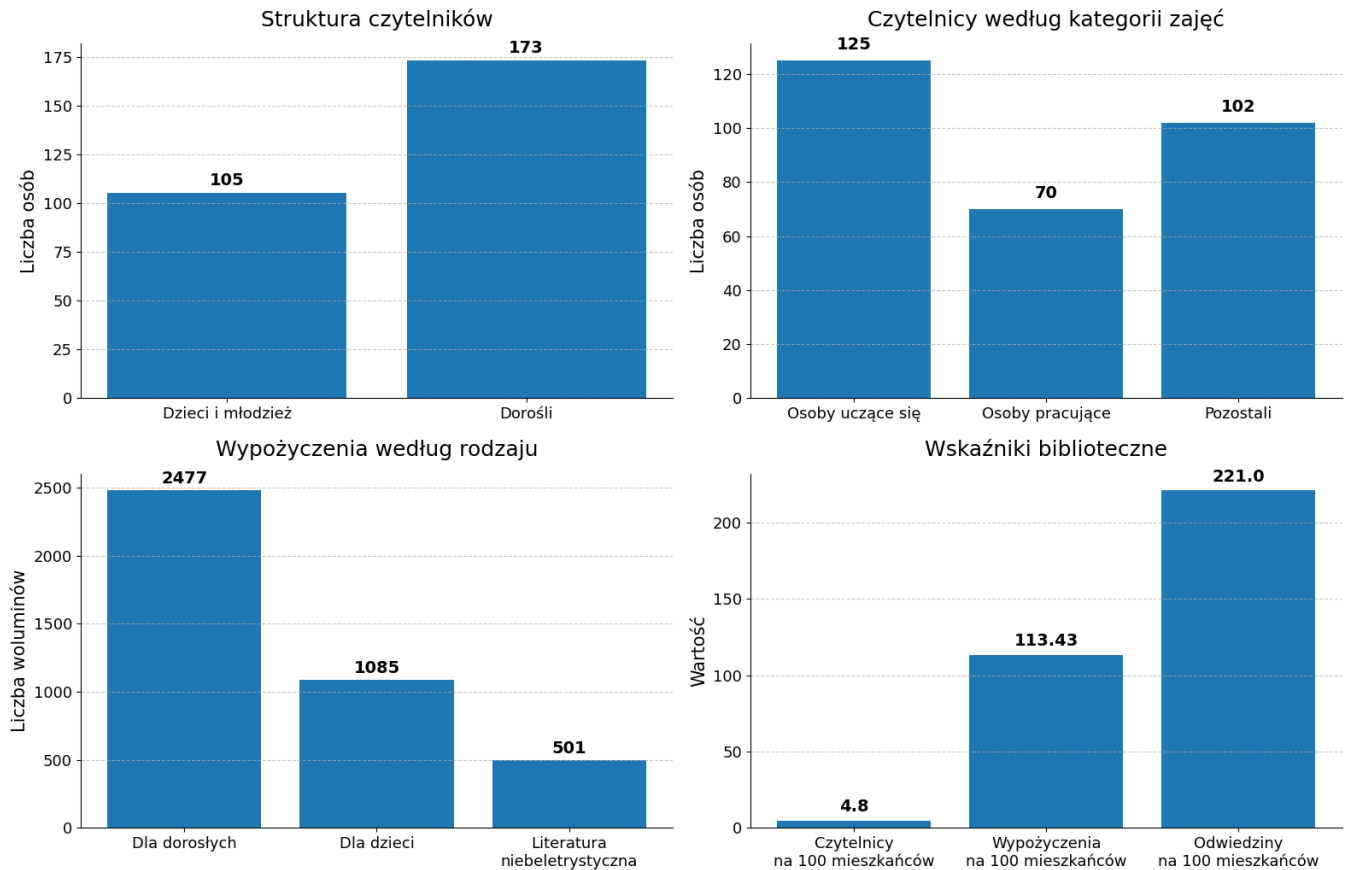
- 1/ gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych,
- 2/ obsługa użytkowników przez, przede wszystkim udostępnianie zbiorów i prowadzenie działalności informacyjnej.
- 3/ promocja i upowszechnianie czytelnictwa oraz działalność kulturalno-oświatowa.

Stan księgozbioru kształtuje się następująco:



Od 1 marca 2025 r. do gromadzenia, opracowania i udostępniania książek zatrudnione były 2 osoby w przeliczeniu na etaty to jest 1,5. W bibliotece zatrudniona jest księgową na 1/8 etatu.

Działalność bibliotek w 2025 r.



Z danych statystycznych wynika, że co 5 mieszkańiec naszej gminy korzysta ze zbiorów bibliotecznych. Księgozbiór w bibliotekach w ciągu roku zwiększył się o 130 woluminów na kwotę 3300,00 zł. Książki zostały zakupione z dotacji organizatora. Wszystkie nowe książki zostały opracowane oraz wprowadzone do systemu tradycyjnego, a także elektronicznego MAK +.

Dotacja na działalność statutową Biblioteki przyznawana nam przez Radę Gminy w Olszanicy wynosiła 243 000,00 złotych i pozwoliła na prowadzenie działalności w stopniu zadowalającym.

Posiadanymi środkami staramy się gospodarować racjonalnie kupując najbardziej poszukiwane przez czytelników bestsellery z literatury pięknej oraz książki naukowe i popularnonaukowe. Mając na uwadze, że seniorzy stanowią dużą część naszych czytelników, biblioteka stara się wychodzić naprzeciw ich potrzebom. Zakupywane są książki z dużą czcionką i biblioteka prowadzi akcje „biblioteka na telefon”. Dostarcza książki do domu dla ludzi chorych i samotnych.

Dzięki współpracy GBP ze Stowarzyszeniem „Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Larix” w Gminnej Bibliotece w Olszanicy i Filii Bibliotecznej w Uhercach Mineralnych dla osób niewidomych

i słabowidzących jest do dyspozycji nowoczesne urządzenie do odtwarzania książki cyfrowej - „Czytak Plus”.

Biblioteka dysponuje również zbiorem około 5000 tytułów książek mówionych.

W bibliotece w Wańkowej, Uhercach Mineralnych i w Olszanicy mieszkańcy mogą korzystać z komputerów, a w GBP w Olszanicy dodatkowo do dyspozycji czytelników jest: skaner, drukarka i kserokopiarka

Przez cały rok, sukcesywnie, prowadzona była konserwacja zniszczonych książek, a także została przeprowadzona selekcja pozycji zdezaktualizowanych, zaczytanych i zniszczonych przez czytelników. Ponadto we wszystkich placówkach prowadzona jest działalność kulturalno – oświatowa mająca na celu rozpowszechnianie czytelnictwa i promocję książki, jako sposobu na ciekawe spędzanie wolnego czasu. Pracownicy biblioteki biorą udział w przygotowywaniu różnego rodzaju imprez. Organizowane są coroczne „Dni Gminy Olszanicy” oraz „Święto Pieczonego Ziemniaka”. Na potrzeby tych imprez bibliotekarki opracowują program konkursów dla dzieci i młodzieży o charakterze literackim, a także gry i zabawy ruchowe. Przeprowadzane są także kiermasze książek.

Gminna Biblioteka w Olszanicy przy organizacji imprez i konkursów współpracuje z Referatem Kultury Urzędu Gminy Olszanica, ze Szkołą Podstawowa w Uhercach Mineralnych i Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Olszanicy i ze Stowarzyszeniem Miłośników Olszanicy i okolic.

W roku 2025 Biblioteki zorganizowały:

Lekcje biblioteczne i wycieczki do biblioteki dla przedszkolaków i uczniów kl.I II i III Szkoły Podstawowej w Uhercach Mineralnych i Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Olszanicy, a także wycieczki do biblioteki dzieci ze żłobka w Uhercach Mineralnych. Biblioteki organizują corocznie konkursy plastyczne: bożonarodzeniowy i wielkanocny. W okresie ferii zimowych w bibliotekach organizowane są zajęcia dla dzieci.

We wrześniu gminna Biblioteka bierze udział w ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania.

GBP i Filia w Uhercach Mineralnych zorganizowały eliminacje do konkursu czytelniczego pt. „Potyczek Małego Czytelnika”, a finał konkursu odbywał się w Bibliotece Powiatowej w Lesku.

W listopadzie w bibliotekach zorganizowano dla dzieci młodzieży wieczór andrzejkowy.

W grudniu uczniowie młodszych klas Szkoły Podstawowej w Olszanicy ubierają choinkę przed budynkiem Domu Kultury w Olszanicy. W każdej bibliotece są organizowane wystawy okolicznościowe i tematyczne.

Pod koniec 2025 roku Gminna Biblioteka w Olszanicy otrzymała darowiznę z **Fundacji Orlen im. I. Łukasiewicza** w kwocie **25 tysięcy złotych**. Darowiznę otrzymano przy współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników Olszanicy i Okolic, które udzieliło osobowości prawnej i mogło tą darowiznę przekazać na zakup mebli do biblioteki.

Modernizacja wnętrza biblioteki była konieczna, aby sprostać rosnącym oczekiwaniom czytelników, którzy coraz częściej traktują bibliotekę nie tylko jako wypożyczalnię, ale również miejsce pracy, nauki i spotkań kulturalnych.

Zakres przeprowadzonych zmian dzięki uzyskanej darowiźnie obejmuje:

- **Nowe regały biblioteczne:** 6 nowoczesnych regałów, które pomieściły dodatkowe 400 woluminów, 9 szaf na książki i dokumenty biblioteczne, 1 szafę na materiały edukacyjne i biblioteczne, wózek do przewożenia książek.
- **Strefa relaksu:** Dwa stoły, wygodne krzesła i kanapa, dwa stoły idealne do czytania książek i nowości wydawniczych.
- **Kącik dla dzieci:** Kolorowe, bezpieczne meble, mały stolik i krzeselka, 4 worki sako, które tworzą przyjazną przestrzeń dla najmłodszych czytelników.
- **Stanowiska pracy:** 2 ergonomiczne biurka i fotele, ułatwiające pracę z komputerem i naukę.

7. Sport i Turystyka

Gmina Olszanica, położona w sercu Bieszczad, dynamicznie rozwija ofertę sportową i turystyczną, stając się jednym z najważniejszych ośrodków aktywnego wypoczynku w regionie.

Aktywność sportowa jest jednym z priorytetów działalności szkół, klubów sportowych i samorządu gminnego. Uczniowie szkół z terenu Gminy mają możliwość uczestnictwa w zajęciach sportowych, podczas których rozwijają swoje umiejętności oraz poznają zasadę fair play – która uczy, że zwycięstwo nie jest celem, który należy osiągnąć za wszelką cenę.

Ważną kwestią jest dobra współpraca samorządu z przedsiębiorcami, przyczynia się ona do powstania nowych inicjatyw, służących do promowania Gminy.

Gmina Olszanica to miejsce, gdzie aktywny wypoczynek łączy się z pięknem bieszczadzkiej przyrody, oferując atrakcje zarówno latem, jak i zimą.

Na terenie Gminy Olszanica działają:

BIESZCZADZKIE DREZYNY ROWEROWE

Największa w Polsce turystyczna wypożyczalnia drezyn rowerowych na odcinku niemal 50 km linii kolejowej 108 z Zagórza do Krościenka z bazą w Uhercach Mineralnych, która działa od maja 2015 roku. Bieszczadzkie Drezyny Rowerowe to przedsięwzięcie, które łączy turystykę i zamiłowanie do tradycji kolejarskiej. Ta bez wątpienia najpiękniejsza trasa kolejowa w Polsce liczy ponad 140 lat! Jej uroki można podziwiać, przemierzając ten odcinek drezynami rowerowymi, napędzanymi – tak jak w rowerze – siłą własnych mięśni nóg. Siedzibą wypożyczalni jest stacja kolejowa w Uhercach Mineralnych, położona na rozwidleniu tras drogowych dużej obwodnicy bieszczadzkiej biegnącej w stronę Ustrzyk Dolnych i drogi prowadzącej w kierunku Jeziora Solińskiego do Soliny i Polańczyka. Ze stacji w Uhercach Mineralnych turyści mają możliwość wyboru przejażdżki (zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy) w dwóch kierunkach: Ustrzyki Dolne bądź Zagórz. Bieszczadzkie Drezyny Rowerowe to doskonała okazja, by aktywnie spędzić czas w sercu Bieszczad, ciesząc się pięknem przyrody i historią regionu.

URSA MAIOR

Mikrobrowar regionalny, centrum sztuki, kreatywności i designu w Bieszczadach. Budynek Ursa Maior powstał w Uhercach Mineralnych przy głównej drodze prowadzącej w Wysokie Bieszczady oraz w kierunku przejścia granicznego w Krościenku. Przestrzeń ponad 5000 m³ zajmuje trójpoziomowa sala koncertowa Ursa Hall, sklep z produktami regionalnymi i informacją turystyczną oraz Bieszczadzka Wytwórnia Piwa.

Ursa Maior to unikalne miejsce w Uhercach Mineralnych, sercu Bieszczad, które łączy pasję do piwowarstwa z kulturą, sztuką i ekologicznym podejściem do biznesu. To centrum artystyczne

i przestrzeń spotkań, która przyciąga turystów i miłośników piwa z całej Polski.

Centrum Turystyki Aktywnej i Sportu BIESZCZAD.ski Wańkowa

Centrum Turystyki Aktywnej i Sportu BIESZCZAD.ski to nowy wymiar wypoczynku w sercu Bieszczad, a konkretnie w miejscowości Wańkowa. Jest to jedno z najbardziej nowoczesnych i dynamicznie rozwijających się miejsc aktywnego wypoczynku w Polsce. Centrum Turystyki Aktywnej i Sportu **BIESZCZAD.ski** w Wańkowej to nie tylko stacja narciarska, ale całoroczny kompleks sportowo-rekreacyjny, który z powodzeniem konkuruje z popularnymi kurortami alpejskimi.

Inwestycja gminy Olszanica, wsparta funduszami unijnymi i regionalnymi, zyskała miano "bieszczadzkiego Tyrolu". To zasługa przemyślanej koncepcji i wszechstronnej oferty, która łączy tradycyjną bieszczadzką gościnność z nowoczesną infrastrukturą sportową.

W sezonie zimowym goście mają do dyspozycji:

- 5 tras narciarskich o łącznej długości ponad 4 km,
- najnowocześniejszą w regionie 4-osobową kolej linową,
- wyciągi taśmowe i talerzykowe dla początkujących,
- profesjonalną szkołę narciarską i snowboardową,
- wypożyczalnię sprzętu oraz restaurację z widokiem na stok.

Zimą ośrodek odwiedzają tysiące turystów. Jest to dowód na to, że Bieszczady są gotowe na zimową turystykę na najwyższym poziomie.

Latem BIESZCZAD.ski nie zwalnia tempa. Turyści mogą korzystać z takich atrakcji jak:

- **tyrolka** o długości 1350 m – jedna z najdłuższych w Europie,
- **najdłuższy w Polsce tor pontonowy** (370 m),
- **hulajnogi górskie HULTER**, czyli nowy wymiar górskiej mobilności,
- rozbudowany **park linowy**, idealny dla dzieci, rodzin i grup zorganizowanych.

Centrum to nie tylko miejsce dla turystów – to również przestrzeń edukacyjna. W ramach gminnych projektów dzieci z lokalnych szkół uczą się jazdy na nartach, poznają zasady bezpiecznego poruszania się po górach i biorą udział w zajęciach z zakresu turystyki aktywnej.

Centrum Turystyki Aktywnej i Sportu BIESZCZAD.ski w Wańkowej to nowoczesna odpowiedź na potrzeby turystyki XXI wieku – bezpieczna, różnorodna, rodzinna i otwarta na każdego. Dzięki tej inwestycji Bieszczady zyskały nowy symbol aktywności, który przyciąga nie tylko amatorów sportów zimowych, ale także pasjonatów natury, adrenaliny i dobrego wypoczynku.

8. Zabytki

Gmina Olszanica, położona w sercu Bieszczad, to miejsce, gdzie historia, tradycja i architektura spletają się z malowniczymi krajobrazami. Wśród licznych atrakcji turystycznych regionu wyróżniają się liczne zabytki, które świadczą o bogatej przeszłości tej ziemi.



Dwór w Uhercach Mineralnych

Pałac w Olszanicy

Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Nr rejestru zabytków
Olszanica	221	pałac	Mur	1905	A -1642 (d.792) z 29.04.1975
		oficyna dworska	Mur	1890-1910	
		kuźnia dworska	mur	1900-1925	
		budynek gospodarczy	mur		
		fortyfikacje ziemne: relikty wałów i bastei			
		obręb fos nawodnionych			
		przepusty wodne			
	stawy				
	Park dworski	most	kam	1905	
	221	park pałacowy			
Olszanica	Dz. Nr 1580	cerkiew	mur	1900	A-167 z 26.10.1989 r.
Orelec	Dz. Nr 203	cerkiew	drew	1759	A-793 z 29.04.1975
		dzwonnica cerkiewna	drew	1800-1850	
Paszowa	Dz. Nr 380	cerkiew ob. kościół filialny	drew	1775-1799	A-128 z 11.03.1969
Rudenka	Dz. Nr 167	cerkiew	drew	1843	A-77 z 31.01.1985
Stefkowa	Dz. Nr 414	cerkiew	drew	1836-1840	A-171 z 03.11.1989
		dzwonnica cerkiewna	drew	1875-1899	
Uherce Mineralne	Dz. Nr 426/4	dwór	mur	1830	A-331 z 21.03.1995
Uherce Mineralne	Dz. Nr 422	dzwonnica kościelna	mur	1757	A-1048 (d. 173) z 07.11.1989
Uherce Mineralne		kościół parafialny	mur	1757	
Wańkowa	Dz. Nr 206/2	cerkiew z Ropienki	drew	1726	A-132 17.03.1969
Zwierzyń	Dz. Nr 31	cerkiew ob. kościół filialny	mur	1750-1799	A-1476 (d. 344) z 27.11.1995

9. Środowisko

Gmina Olszanica cechuje się niezwykle w skali kraju zasobami przyrodniczymi i walorami krajobrazowymi.

System ochrony obszarowej na terenie gminy jest realizowany w sposób zapewniający ochronę nie tylko najcenniejszych elementów przyrody, ale również antropogenicznych układów biotycznych i przestrzennych dając szansę przeżycia możliwie wszystkim dziko występującym gatunkom roślin i zwierząt równocześnie zabezpieczając ich siedliska.

W obrębie gminy tereny najcenniejsze pod względem przyrodniczym objęte są różnymi formami ochrony przyrody. Są to parki krajobrazowe, rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary ochrony (obszary Natura 2000) a także pomniki przyrody.

Na terenie gminy Olszanica występują następujące obiekty chronione o lokalnym znaczeniu przyrodniczym, do których zalicza się:

10.1. Obszar Natura 2000

Obszar Natura 2000 Ostoja Góry Słonne (PLH180013) - Obszar leży na wysokości 269-671 m n.p.m. i obejmuje pasmo Gór Słonnych (z najwyższym szczytem Słonnym - 671 m n.p.m.) i grzbiet Chwaniów. Grzbiety górskie mają układ rusztowy, typowy dla polskiej części Karpat Wschodnich. Są europejskim działem wodnym oddzielającym zlewiska Morza Bałtyckiego i Morza Czarne.

Występują tu licznie słone źródliska, które dają początek blisko 80 potokom o wodzie słonawej. Potoki często tworzą malownicze przełomy. Wśród lasu spotyka się nieuprawiane, zarastające pola (9% powierzchni terenu) i łąki i pastwiska (10% powierzchni). Do wysokości 500 m n.p.m. występują tu grądy (odmiana wschodniokarpacka), a powyżej, w reglu dolnym, przeważają lasy bukowe i bukowo-jodłowe (lasy liściaste i mieszane zajmują 61% powierzchni). Góry Słonne stanowią niezwykle cenną ostoję zarówno siedliskową jak i ptasią. Stwierdzono tu występowanie co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Jest to obszar lęgowy m.in. orla przedniego, puszczyka uralskiego, orlika krzykliwego, a także bociana czarnego, orlika grubodziobego, puchacza, sóweczki. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują również: bocian biały, derkacz, dzięcioł trójpalczasty oraz drozd obrożny.

Obszar Natura 2000 Dorzecze górnego Sanu (PLH180021) - Obszar ochrony o powierzchni 1 578,7 ha. Obszar obejmuje rzekę San na odcinku od zapory zbiornika Myczkowce do Sanoka, wraz z dopływami: potok Olszanka (Olszanica) od mostu w miejscowości Uherce Mineralne do ujścia do Sanu, potok Hoczewka od miejscowości Nowosiółki (przy ujściu potoku Jasielnica) do ujścia do Sanu, potok Osława od granicy Ostoi Bieszczadzkiej do ujścia do Sanu, wraz z dopływami: Osławica od miejscowości Komańcza (przy ujściu potoku Barbarka) oraz Kalniczka (Tarnawka) od mostu na trasie

Łukowe - Serednie Wielkie w miejscowości Serednie Wielkie, potok Sanoczek od mostu na trasie Pobiedno - Zboiska do ujścia do Sanu. Dno rzeki San zbudowane jest z płyt piaskowca i łupków oraz piasku i żwiru.

Obszar natura 2000 Góry Słonne (PLB180003) - Obszar ochrony o powierzchni 46 071,5 ha. Przedmiotem ochrony są górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie), Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion), Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion), Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum), Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani) Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion) Wilk szary, Wydra europejska, Rys euroazjatycki, Kumak górski, Traszka karpacka, Głowacz białopłetwy, Brzanka, Biegacz urozmaicony.

10.2. Obszar Chronionego Krajobrazu

Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu - obejmuje południowo-wschodnie i wschodnie tereny województwa podkarpackiego, należące do Beskidów Wschodnich. Obszar ten stanowi otulinę dla parków krajobrazowych: Gór Słonnych, Ciśniańsko-Wetlińskiego i Doliny Sanu, które z kolei otaczają Bieszczadzki Park Narodowy. Dzięki takiemu układowi obszarów chronionych o zróżnicowanych reżimach ochronnych i odmiennych funkcjach, udało się stworzyć w tym regionie modelowy system obszarów chronionych, w którym najcenniejsze walory parku narodowego są otoczone parkami krajobrazowymi, a te z kolei - najrozleglejszym i najłagodniejszym pod względem reżimu ochronnego - Wschodniobeskidzkim OChK. Walory przyrodnicze i krajobrazowe tego terenu są bardzo cenne. Beskidy Wschodnie odznaczają się dużą lesistością i względnie małym stopniem przekształcenia antropogenicznego. Na piękno krajobrazu składa się również mozaika pól, łąk i pastwisk wraz z zabudową wsi i miasteczek.

Jest to obszar szczególnie atrakcyjny dla turystyki i rekreacji, z czystymi rzekami i strumieniami, ze zdrowymi lasami porastającymi niezbyt wysokie góry.

Walory przyrodnicze są związane przede wszystkim z siedliskami buczyn karpackich, obfitujących w gatunki gdzie indziej rzadkie i chronione.

10.3 Rezerwat przyrody

Bobry w Uhercach - Rezerwat faunistyczny o powierzchni 27,12 ha. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych w stanie niezmiennym siedliska zajmowanego przez bobra europejskiego.

Dyrbek - Rezerwat fitocenotyczny o powierzchni 130,88 ha. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego zbiorowiska buczyny karpackiej.

Buczyna w Wańkowej - Rezerwat fitocenotyczny o powierzchni 98,68 ha. Rezerwat utworzony został w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych naturalnych zbiorowisk roślinnych z szeregiem gatunków roślin rzadkich i chronionych oraz licznych osobliwości dendrologicznych.

Przełom Sanu nad Grodziskiem - Rezerwat krajobrazowy o powierzchni 100,24 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych części doliny rzeki San wraz ze wzgórzem Grodzisko i porastających go lasów z licznymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich w runie.

10.4 Park krajobrazowy

Park Krajobrazowy Gór Słonnych - Park chroni pasmo Gór Słonnych, Chwaniowa, Ostrego Działu, Bukowiny, Czerniny, Radiowego Wierchu, góry: Oratyk, Na Opalonym, Cień, Na Wysokim. Park Krajobrazowy Gór Słonnych słynie z tego, że znajduje się w zlewni dwóch mórz: Bałtyku i Czarnego. Przez park przebiega bowiem główny wododział karpacki, zlewnie mórz dzieli na terenie parku m.in. Wielki Dział i Przełęcz nad Brańcówą. W zlewni Morza Czarnego znajduje się Strwiąż, który wpada do Dniestru.

Rzeki na terenie parku mają w zdecydowanej większości charakter dziki, nie są uregulowane, ich brzegi porastają łągi z bardzo bogatym runem, a okolica obfituje w kompleksy leśne, sprzyja to migracji zwierząt nie tylko w celu zdobywania pokarmu ale także rozrodczych, sezonowym - przeloty ptaków, rozproszeniu młodych osobników, w poszukiwaniu nowych terenów do zasiedlenia w razie niekorzystnych zmian w środowisku. To dzięki m.in. korytarzom ekologicznym PK Gór Słonnych słynie ze swojej bioróżnorodności.

Piękny, mozaikowy krajobraz, dominują lasy mieszane (60%) ale tzw. krajobraz kulturowy jest także zauważalny. Łąki, pola uprawne, pastwiska stanowiły niegdyś 32 %. Na terenie PK Gór Słonnych są także ostoja dzikiej przyrody.

10.5 Pomnik przyrody

Na terenie gminy Olszanica znajdują się dwa pomniki przyrody.

- Wodospad założony na wychodniach twardych i stosunkowo odpornych na działanie czynników erozyjnych warstw piaskowców. Ściana wodospadu eksponowana jest na południowy zachód.
- lipa, której wiek określa się na 350 lat.

10.6 Gospodarka odpadami

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu Gminy Olszanica od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w 2025 r. zajmował się Transprzet Sp. z o.o. Sp. k.

Ten sam odbiorca zajmował się również odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

W 2025 roku według danych Urzędu Gminy w Olszanicy zostało złożonych przez właścicieli nieruchomości 1323 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Łącznie zostało zgłoszonych 3327 mieszkańców.

Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2025 roku wynosiły:

- 28,00 zł od jednej osoby na miesiąc, jeżeli odpady były zbierane w sposób selektywny (bez zgłoszonego kompostownika na bioodpady),
- 27,00 zł od jednej osoby na miesiąc, jeżeli odpady były zbierane w sposób selektywny (zgłoszenie kompostownika na bioodpady),
- 112,00 zł od jednej osoby na miesiąc, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

W 2025 roku według danych ze sprawozdań otrzymanych od podmiotów odbierających odpady komunalne na terenie Gminy Olszanica odebrano i przekazano do zagospodarowania następujące ilości odpadów komunalnych.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Odpady niesegregowane (zmieszane)	396,9000
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	135,5800
20 02 01	Odpady biodegradowalne	10,3500
15 01 07	Opakowania ze szkła	111,6300
15 01 06	Odpady opakowaniowe	154,2200
15 01 01	Odpady z papieru i tektury	23,2300
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	35,6400
16 01 03	Zużyte opony	27,8800
20 01 11	Tekstylnia	12,7800
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,1200
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	3,4200
20 01 32	Leki	0,2400
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	1,7600
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	8,5000
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	5,9000
Razem		923,3800

Źródło: Opracowanie własne

Do pobierania przez gminę od jej mieszkańców opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obligują przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wybór metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz jej wysokość regulowała w 2024 Uchwała Nr IX/57/2024 z dnia 13 grudnia 2024 r.

Wysokość wpływów z tego tytułu w 2025 roku wyniosła 1 421 421,81 zł. Ponadto z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat i wpływów z tytułu kosztów egzekucyjnych, kosztów upomnień uzyskano 8 682,27 zł. Zaległości w płatnościach na koniec 2025 roku wyniosły 79 508,74 zł.

Szczegółowe zestawienie z podziałem na poszczególne sołectwa przedstawia poniższa tabela.

Miejscowość	Ilość złożonych deklaracji			Ilość osób zadeklarowanych	Zaległości na 31.12.2025 (w zł)	Ilość wystawionych upomnień	Ilość wystawionych tytułów wykonawczych
	Mieszkaniec	Agroturystyka	Nieruchomości niezamieszkałe				
Olszanica	332	1	19	786	21 555,16	46	8
Orelec	110	8	7	320	5 090,13	11	7
Paszowa	88	1	3	256	19 174,97	27	8
Rudenka	82	4	5	229	6 449,88	24	5
Stefkowa	158	1	4	387	2 425,70	15	0
Uherce Mineralne	372	6	22	895	15 027,53	44	12
Wańkowa	106	7	6	268	716,60	9	1
Zwierzyń	75	7	2	186	9 068,77	10	3
Razem	1323	35	68	3327	79508,74	186	44

Źródło: opracowanie własne

10.2 Usuwanie azbestu

Gmina Olszanica realizując zapisy „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Olszanica”, przyjęła uchwałą nr XXII/137/2012 Rady Gminy Olszanica z dnia 30 października 2012 r. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Olszanica na lata 2012-2032”.

10.3 Ochrona zwierząt

W 2025 roku Uchwałą Nr XIV/97/2025 z dnia 09 czerwca 2025 r. Rada Gminy Olszanica przyjęła „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Olszanica w 2025 r.”

10. Działalność gospodarcza w Gminie Olszanica

Na terenie Gminy Olszanica występują przedsiębiorcy, którzy aktywnie prowadzą działalność gospodarczą. Działalność gospodarcza w Gminie Olszanica koncentruje się wokół następujących gałęzi: agroturystyka i domki letniskowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, w tym naprawa pojazdów samochodowych, transport.

Aktualna baza przedsiębiorców znajduje się w Centralnej Ewidencji Informacji Działalności Gospodarczej (CEIDG), prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki (aktualnie Minister Rozwoju i Technologii), która jest ogólnodostępna. Rejestracji w CEIDG dokonują urzędy gmin jako zadanie zlecone.

Według danych z CEIDG na dzień 31.12.2025 r. na terenie Gminy Olszanica prowadziło działalność 293 przedsiębiorców zarejestrowanych w ewidencji.

W 2025 r. w Urzędzie Gminy Olszanica złożono 50 wniosków o wpis do CEIDG co przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj wniosku	Liczba wniosków
Założenie	10
zmiana wpisu	12
zmiana z zawieszeniem	14
zmiana ze wznowieniem	6
Zakończenie	8
Razem	50

Źródło: Opracowanie własne

11. Sprzedaż napojów alkoholowych

Zasady sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w Gminie Olszanica reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 165 z późn. zm.) oraz uchwała Nr XLVII/329/2018 Rady Gminy Olszanica z dnia 7 września 2018 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Olszanica oraz uchwała Nr XLVII/328/2018 Rady Gminy Olszanica z dnia 7 września 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Olszanica przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.

Dane dotyczące wydanych zezwoleń i sprzedaży napojów alkoholowych w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona przez uchwałę rady gminy (stan na 31 grudnia 2025 r.):							
1) poza miejscem sprzedaży				2) w miejscu sprzedaży			
według zawartości alkoholu				według zawartości alkoholu			
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem
20	10	15	45	15	8	10	33
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie (stan na 31.12.2025 r.)							
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy):							8
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne):							9
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% w gminie (stan na 31.12.2025 r.)							
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy):							8
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne):							3
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2025 roku:							
1) poza miejscem sprzedaży				2) w miejscu sprzedaży			
według zawartości alkoholu				według zawartości alkoholu			
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem
9	7	8	24	10	4	3	17
Wartość alkoholu sprzedanego w 2025 r. na terenie gminy (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych):							
do 4,5% (oraz piwa)		od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)		pow. 18%		razem	
3 613 227,59		307 900,11		2 105 957,70		6 027 085,40	

Źródło: Opracowanie własne

12. Zebrania wiejskie

W 2025 r. w sołectwach Gminy Olszanica odbyło się 9 zebrań wiejskich, w których łącznie udział wzięło 295 mieszkańców.

Na zebraniach podejmowano uchwały dotyczące rozdysponowaniu środków mienia wiejskiego, opiniowano wnioski o przeznaczaniu do dzierżawy gruntów mienia wsi, omawiano sprawy związane z budową kanalizacji sanitarnej, informowano mieszkańców nt. programu „Czyste Powietrze”, a także omawiano sprawy związane z segregacją śmieci. Poruszano sprawy które będą służyły poprawie życia mieszkańców w sołectwach Gminy Olszanica.

Omawiano planowane inwestycje oraz kwestie związane z remontami dróg, utrzymaniem czystości i porządku w gminie, poruszano kwestie oświetlenia ulicznego. Mieszkańcy pytali o sposób załatwienia spraw lokalnych, przedstawiali najpilniejsze potrzeby i sprawy wymagające zaangażowania zarówno ze strony mieszkańców jak i Wójta Gminy Olszanica.

Na zebraniach przedstawiono także realizację Funduszu Sołectkiego oraz plany na przyszły rok. We wszystkich zebraniach uczestniczył Wójt Gminy, Zastępca Wójta Gminy oraz Przewodniczący Rady Gminy, którzy odpowiadali na pytania mieszkańców.

Lp.	Sołectwo	Liczba zebrań wiejskich w 2025 roku	Łączna liczba osób biorących udział w zebraniu
1.	Olszanica	1	53
2.	Orelec	1	37
3.	Paszowa	1	24
4.	Rudenka	1	47
5.	Stefkowa	1	31
6.	Uherce Mineralne	1	32
7.	Wańkowa	2	48
8.	Zwierzyń	1	23
Razem		9	295

Źródło: Opracowanie własne